

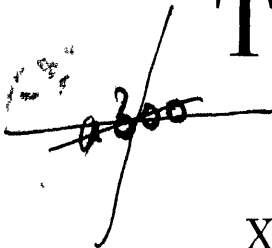
33.

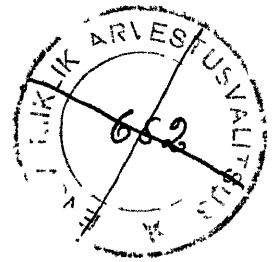
Sp 1-969

Kaubandus-tööstuskoja

Teataja

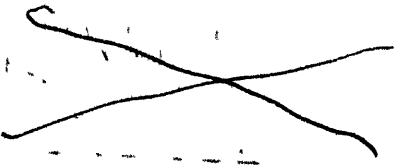

XI aastakäik

1936

66.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 1. XI aastakäik

2. jaanuaril 1936

Ilmub kaks korda kuus

Sp. 1936

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	" 1.50
Välismaale . . .	" 5.00
Poolaastas . . .	" 3.00

Toimetus ja talitus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
 Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
 Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 30.00
1/2 " . . .	" 16.50
1/4 " . . .	" 10.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kaubandus-tööstuskoja ülesandeid lähemas tulevikus. Tuleviku väljavaateid puldutagavarast Eestis. Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek. Koja laevasõidu sektsiooni täiskogu otsused. Kandekauplused tekstiilkauba alal peavad lunastama II-järgu hritunnistuse. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toidualnete turg. Välisbörsid. Kaubahindu Tallinna börsi kursisedelid.

EESTI KIVIÕLI A/O.

SUURIM ÕLITÖÖSTUS EESTIS

Tehas: Kiviõlis.

Müügibüroo: Tallinn, Jaani 6

Kaubandus-tööstuskoja ülesandeid lähemas tulevikus.

Koja juhatuses esimehe **Joakim Puhki** kõne koja peakoosolekul 18. dets. 1935.

Asudes uuesti Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimehena oma ülesannete täitmisele avaldan tänu kõigile koja liikmeile selle usalduse ja au eest, mida te minule minu tagasivalimisega koja juhatuse esimehe kohale olete osutanud.

Võin kinnitada, et mina ja kogu uuesti valitud Kaubandus-tööstuskoja juhatuse oleme teadlikud sellest, millised rasked ülesanded ja kohustused see valimine meile peale paneb. Me teame kõik, et meie majanduslik elu vajab korraldamist; meie kõik, kes me sellel alal tegutseme, ootame raskuste ja takistuste kõrvaldamist, mis meie majandusliku elu arengut tõkestavad.

Me näeksime meeleldi, et Eesti rahvamajandus jõudsasti edeneks ja lööks õitsele, ja seda juba lähemas tulevikus.

Kümme aastat on koda võidelnud tema ümber koondatud panganduse, kindlustusajanduse, kaubanduse, tööstuse ja laevanduse huvide eest. Nii mõndki on suudetud saavutada, kuid palju on veel teha, et olukord meie rahvamajanduses muutuks normaalseks. Kaubandus-tööstuskoda on olnud selleks tulipunktiks, kuhu tema ümber koondunud aladelt on joosnud kokku olukorra parandamise nõuded. Siin, keskkohas, kuhu on koondatud parimad inimesed praktilistelt aladelt, on kaalutud küsimusi põhjalikult ja viidud need kooskõlla meie riigi- ja rahvamajanduse üldhuvidega. On arusaadav, et see töö on võtnud aega ja et nii mõnigi küsimus ei ole lahenenud nii kiiresti kui seda on soovitud. Majanduselu ümberkorraldamisel kergib üles tihtipeale suure tähtsuse ja ulatusega küsimusi, mida igakord ei suudeta ellu viia ühe aastaga ja mis tahes või tahtmata peavad enne kristalliseeruma, pikemat aega seisma päevakorral.

Kaubandus-tööstuskoda on kogu oma tegutsemise aja jooksul kindlalt püsinud kapitalistliku vabamajanduse põhimõtete alusel. Sama teed tahab käia ka uus, äsja valitud juhatuse. Ta tahab kogu oma energia pühendada selleks, et eramajanduse põhimõtte meie seadusandluses leiaks ikka kindlamat tunnustust ja et majandusalal tegutsejatele kindlustataks vääriline osasaamine oma tööviljast!

Kaubandus-tööstuskoda pole seadusandlik asutus, kes võiks anda seadusi ja panna neid maksma. Kuid meie möödunud tegevus on näidanud, et koja seisukohti arvestatakse ja et paljud tema ettepanekud on riigi seadusandlik võim

omaks võtnud ja need ellu viinud. Olen veendunud, et see sünnib ka tulevikus. Meid kõiki juhivad ühine kindel tahe — töötada käsikäes riigivõimuga Eesti rahvamajanduse ülesehitamiseks!

*

Enne kui asuda Kaubandus-tööstuskoja 1936. a. eelarve vastuvõtmisele, lubage, austatavad koja liikmed, üksikasjalisemalt peatuda eelseisva aasta tähtsaimate ülesannete juures.

Esijoones märgime mitmeid vajalisi muudatusi **maksuseaduste** alal, milles koda tahab täie rõhuga töötada kaasa, et saavutada õiglasemat ja ajakohasemat maksustamist.

Kõigepealt mainime uut kavatsetavat **riigi ärimaksu seadust**, kus kojalt tuleb valvel olla ja omalt poolt kaasa aidata, et see seadus kujuneks vastuvõetavaks meie majandusringkondadele. Koda on selles asjas juba suure töö ära teinud, aga eeloleval aastal tuleb tal alatud tööd jätkata.

Siin tahab koda muuseas viia läbi rea muudatusi **juriidiliste isikute maksustamise** alal, näiteks — kõrgema administratsiooni tasu arvestamist kuluna, kusjuures need tasunormid peaks töötama aja- ja asjakohasele kõrgusele; **kursikahjude tunnustamist** vastavate seaduse eeskirjade kaudu bilansi koostamisel, siis **õiglasemate amortisatsiooni normide maksmapanekut ja äri-tunnistuse hinna määramist** vastavalt ettevõtete kandjõule. Ühenduses amortisatsiooni normide õiglasemaks muutmisega ärimaksu seaduses tahab koda saavutada kaubandus- ja tööstusettevõtete kinnis- ja vallasvara amortisatsiooni normide tõstmist ka **tulumaksu seaduses**, ühtlustades need ärimaksu seaduses ettenähtud normidega.

Samuti märgiksin **trahterimaksu seadust**, mis niivõrd vananenud ja ebaõiglane, et selle muutmine täiesti hädatarviline on.

Koda tahab nõuda **tulumaksu seaduses** tulumaksunormide progressiivsuse alandamist nii füüsilistele kui ka juriidilistele isikutele, eriti aga suuremates sissetulekute liikides, et kindlustada ettevõtete rahalist seisukorda ja luua soodsamat pinda kapitalide kogumisele.

Palju paksu verd maal asuvaile tööstusettevõtetele sünnitab **maks valdade heaks**, millest vallaomavalitsused teevad endale suure sissetuleku allika. Selle maksu kaotamist on koda juba pikemat aega nõudnud, kuid seni pole koja poolt

astatud sammud annud tagajärgi. Nüüd kavatseb koda uuesti astuda samme selle ebaõiglase maksu kaotamiseks. Praegu on maksu määramine vallaomavalitsuste käes, kes maksu suurusel ise otseselt on huvitatud.

Samuti on koda pikemat aega nõudnud linna kinnisvaramaksu alandamist 2% pealt 1%-le kinnisvara väärtusest, kuid ka see koja põhjendatud nõudmine on seni jäänud tagajärjetuks.

1934. aastal pandi kahe aasta peale maksma keskmised kasuprotsentinormid. Tol korral läks kojale korda kogutud andmete varal mitmeid norme vähendada ja paljude normide suurendamist ära hoida. Kuna maksuasutustes näib siiski arvamine valitsevat, nagu teeniksid kaupmehed ja töösturid praeguse konjunktuuri juures suuri kasusid, ja et eelseisva aasta algul tulevad maksustamise aluseks võetavad puhaskasunormid revideerimisele, siis tuleb kojale põhjalikke andmeid koguda, et need keskmised puhaskasu protsendinormid kujuneksid õiglasteks. See on suur töö ja see tuleb uue aasta algul, juba jaanuari-, kõige hiljem veebruarikuus viia lõpule.

Ka laevade maksustamise alal tuleb muudatusi läbi viia ja nimelt tuleks maksuseadusi muuta selles mõttes, et laevade survey-remontide arvele lubatakse teha mahakirjutusi, samuti et vanade laevade amortisatsiooninormide küsimus leiaks rahuldava lahenduse.

Ka tempelmaksu trahvide asjus tuleks nõutada, et käsitusele võetaks endine viis, kus majandusministril oli õigus korraldustrahvi määramisega trahviprotsessi lõpetada.

Kõigis neis küsimusis on koda juba esitanud valitsusasutustele märgukirju, tuues ette põhjendused, mis tingivad nende muudatuste ettevõtmist maksuseadustes, kuid et koja soovid pole veel leidnud rahuldamist, siis püsivad need küsimused päevakorras ka eelseisval aastal.

Üldiselt tahab koda püüda selle poole, et maksustamise alal ei tuleks ette alalisi muudatusi ja lisamaksustamisi, eriti aga, et neid ei pandaks maksma möödunud aja kohta tagantjärele. See lööb ettevõtete kalkultatsioonid segamini. Samuti ei peaks maksudevalitsus lubama otsitud põhjustel ärraamatuid tagasi lükata, kui need on korralikult peetud ja äri seisukorra kohta üldiselt õiglase pildi annavad. Kaduma peaksid ka sagedased ja tihti kauakestvad ärraamatute kontrollimised mitmesuguste paralleelasutuste poolt, mis häirivad ettevõtteid ega lase neid rahulikult töötada.

Ka tuleks 1936. a. lõpetada ajutise läbikäigumaksu võtmine äriettevõtetelt, sest selle maksu

sisseseadmine oli ju tingitud peamiselt tööpuudusest, mis aga nüüd ei ole enam akuutne.

*

Panganduse alal mainime kõige esmalt valuutakitsenduste kaotamise küsimust. Juba kauemat aega kestnud valuutakitsendused takistavad tunduvalt erapankade tegutsemist deviisidega kauplemise alal. Arvestades meie majandusliku olukorra paranemist ja Eesti Panga kattevara järjekindlat suurenemist, on Kaubandus-tööstuskoda, alates juba 1934. aastast, taotelnud valuutakitsenduste pehendamist. Astatud sammud on teataval määral annud ka tulemusi ja Eesti Pank on teinud erapankadele mõningaid kergendusi. Kuid clearing-kokkulepped, nagu nüüd selgunud, on osutunud suureks takistuseks, mitte üksnes pankadele deviisidega kauplemises, vaid kogu meie väliskaubandusele.

Leides, et on küllaldaselt teisi abinõusid kaubanduspoliitika juhtimiseks, nagu seda on tollid jne., tuleks koja arvates loobuda clearing-süsteemi jätkamisest nende riikidega, kus ei ole maksimas valuutakitsendusi, ning anda vabaks deviiside müük kaubanduslikuks otstarbeks ja liiklemiseks.

Edasi tuleb panganduse alalt märkida, et koda tahab vastu seista põhjendamata nõudmistele laenuprotsendi alandamiseks seadusandlikus korras.

Põllumajanduslike võlgade ümberlaenustamine on teistele ringkonnile tõuke annud esineda ka omalt poolt nõudmisega laenuprotsendi alandamiseks, ja seda sunduslikul teel.

Ka hüpotekaarlaenu ja Eesti Hüpoteekpanga pantlehtede protsendi sundalandamine 5%-le aastaks ei leia Kaubandus-tööstuskoja pooldamist. Koda leiab, et laenuprotsent alaneb loomulikult teel, ilma seadusandliku aktita, kui raha pakkumine ületab nõudmise. Vastupidise olukorra juures seadusandlikul teel ettevõetud laenuprotsendi alandamine pidurdaks aga meie rahaturu loomulikku arengut ja paiskaks segi raha pakkumise ja nõudmise vahekorra.

Uue aktsiaseltside seaduse kujundamisel, mil-line omab meie majandusliku elu edaspidises arengus suure tähtsuse, ja seda eriti panganduse alal, tahab koda hoolitseda, et see seadus saaks otstarbekohane ja meie oludele vastav.

Samuti jälgib koda vekslite ja tšekiseaduse ühtlustamise tööd Eesti, Läti ja Leedu vahel. Koda loeb oma ülesandeks selles küsimuses kaasa töötada kuni kavatsuse lõpliku elluviimiseni.

Kindlustusasjanduse alal tuleb märkida, et kindlustusasutuste seaduse eelnõu on läinud

peale riigi majandusnõukogu, ministrite vahelisesse komisjoni. Koda peab silmas selle küsimuse arenemist kuni selle seaduse maksmapanekuni ja tahab kaasa töötada selle seaduse elluviimisel. Seoses sellega tuleb välja töötada uuele kindlustusametuse seadusele rajatud kindlustusaktiaseltside normaalpõhikiri, koostada uued kindlustusüldtingimused ja hoolitseda, et kindlustusametuste arвете pidamise kohta maksmapandavad juhtnõõrid saaksid otstarbekohased ja elulised.

Ka kavatses koda saavutada kindlustuslepingute kohta maksvate iganenud seadusnormide uuendamist. Balti Eraseadused leiduvad eeskirjad ei vasta enam ajanõõuetele. Siin on tarviline lähimal ajal viia läbi mõned muudatused, kuna lõppsihiks oleks ikkagi välismaa seadusandluse eeskujul maksma panna uus ajakohane ja täielik kindlustuslepingu seadus.

Kaubanduse alal on koyal eelseisval aastal rida tähtsaid ülesandeid, millistele tuleb pühendada täit tähelepanu. Märjime siin esijoonest tungivat vajadust selgitada erakaubanduse osatähtsust meie rahvamajanduses. See küsimus vajab põhjalikku uurimist ja andmete kogumist. See töö on seoses eelseisva majandusliku loendusega, mida korraldab Riigi Statistika Keskbüroo.

Väliskaubanduses nii meil kui ka mujal on maksvusel veel igasugused tõkked ja takistused, millede kõrvaldamiseks nii sise- kui ka välismaal tuleb leida teid.

Rõõmustavalt kuuleme, et Inglise valitsus tahab oma sissevedu tollidega reguleerida, kaotades kontingendid.

Juba pikemat aega on päevakorral kaubandusliku kutseoskuse küsimus. Koya kaubanduslikud sektsioonid on vastava seaduseelnõõ, mis koyal on töötatud välja, arutanud läbi ja kiitnud heaks. Koda soovib selle seaduse elluviimist. Ühenduses mainitud seaduseelnõõ elluviimisega tuleks koyal organiseerida kutseoskuse nõõkogu ja kohtadel kutseoskuse oskusameteid. Koyal tuleb asuda selle seaduse mõtte ja kutseoskuse vajaduse selgitamisele nii linnades kui ka maal.

Praegu on päevakorral äriteenijate haiguskindlustuse seaduse eelnõõ. See seadus töötati välja Kaubandus-tööstuskojas ja esitati vastavale ministeeriumile maksmapanemiseks. Selle eelnõõ elluviimist tahab koda hoolega silmas pidada, et koya poolt eelnõõusse võetud põõhimõõted ka ellu viidaks.

Ei saa jätta tähelepanuta ka maakaupmeeste ja linnade väikekaupmeeste organiseerimise va-

jadust. Ühenduses maakaupmeeste organiseerimisega tuleks korraldada maakonnalinnades maa- ja linnakaupmeeste ühiseid nõõpidamisi, selgitades erakaubanduse koostõõ tähtsust.

Ühistegevuse pealetungile, mis viimasel ajal eriti intensiivseks muutunud, tuleb erakaubandusel vääriliselt vastu astuda. Selleks tuleb kasutada avaliku arvamise mõõjutamist kui ka eramajanduse nõõdalate korraldamist. Ka tuleb asuda raamatute kirjastamisele, mis tõõstaks kaupmeeste praktilisi teadmisi.

Koyas koostatud kaubandus-tööstusettevõtete kartoteek vajab jooksvalt täiendamist, mis võimaldaks saada ettevõtete kohta mitmekesisemaid ja laialdasemaid andmeid.

Kaubanduslike kommõtete koostamisel tahab koda kanda hoolt selle eest, et need oleksid võõrsunud tegelikust ärielust, mis muuseas looks ausa ning rahuldava vahekorra ka töõsturi ja kaupmehe vahele. Lahkarvamised, mis selles asjas ühel ja teisel alal meie tähtsamate majanduslike gruppide vahel valitsenud, peaksid tulevikus kaduma.

Koya ülesanneteks töõstuse alal on esijoonest selle eest hoolitseda, et sotsiaalseadusandlus ei kujuneks liialt koormavaks töõstusettevõtetele ja et maksvad seadused muudetaks ja täiendataks töõandjate raske koormuse kergendamise sihis.

Koda on juba kauemat aega püüdnud töõstusettevõtete juhte ja kõõrgemapalgalisi ametnikke vabastada sundusliku haiguskindlustuse alt töõliste poolt juhitud haigekassades, kuid see pole seni ikka veel annud tagajärõgi. Samuti on püüõd muuta kindlustusnõõkogude ja ametite koosseise.

Koda sooviks näha, et maksvat haiguskindlustuse seadust muudetaks selles mõõttes, et haigekassade juhatus ja volikogu tegevusest võõtaksid osa töõandjad ja töõlised pariteetlikul alusel ja et üksikuil ametaladel tegutsevail isikuil, nagu näiteks kontoriteenijail, oleks võimalus luua oma haigekassasid.

Töõõnnetuste vastu kindlustuse seadust tuleks muuta selles mõõttes, et oleks võimalik väikeste vigastuste ja töõvõõime kaotuse korral protsessile lõõpetada ühekordse tasu maksmisega soodsamail tingimusil kui seda praegu maksev seadus ette näeb.

Koda tahab ka samme astuda selleks, et õõppetöõkodasid tulevikus enam ei lubataks avada neil töõaladel, mis on arvatud meistrite, õõppinud töõliste ja töõstusõõpilaste seaduse alla, kuna tegelik elu on nõõidanud, et õõppetöõkodade ellukutsujate eesmärgiks ei ole alati aidata kaasa töõs-

tusliku kutseoskuse tõstmisele, vaid on pigem kõrvalehiilimine riigi ja omavalitsuse heaks võetavaist ärimaksudest ja muudest tööstusettevõtete kohta maksmapandud eeskirjadest. Kutseoskuse õppimine meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse alla arvatud tööaladel peaks leidma aset tööstusettevõtteis, kusjuures õpilaste teoreetiline ettevalmistus sünniks tööstusõpilaste koolis või vastavail kursuil.

Samuti tuleks kaaluda võimalust tööstuskoolide ülesannet anda suuremate tööstusettevõtete kätte sel viisil, et kutsekoolid asutataks suuremate ettevõtete juure, kus õpilastele antaks nii praktiline kui ka teoreetiline kutseline ettevalmistus, mis võimaldaks kulukate tööstuskoolide likvideerimise üldse.

Ei saa jätta mainimata ka palju aastaid peavakorral olnud pagaritööstuse öötöö keelu seadust, mis on pagaritele toonud igasuguseid sekeldusi ja karistusi. Koda tahab püüda, et maksmapandud korraldusi pehmentataks ja antaks pagaritele öötöö keelu suhtes soodustused, mida võimaldab vastav konventsioon.

Üsna vana on riiklike ja omavalitsuslike äriliste ettevõtete võistluse küsimus eraettevõtetega. Selles asjas astunud sammud pole annud tulemusi, vaid vastupidi: neid ettevõtteid on asutatud juure! Seepärast see küsimus ka ei lakka püsimast koja tegevuskavas, kuni pole tõmmatud ette kindel piir olemasolevate riigi ja omavalitsuse äriliste ettevõtete tegutsemisele, et eraettevõtetele oleks selge, missuguseid töid ja tehinguid teostavad riigile ja omavalitsustele kuuluvad ärilised ettevõtted. Koda tahab nõutada selgust, missugusel aladel eraettevõtlikkus saab tegutseda, ilma et tal karta oleks soodustatud olukorras töötavate riigi ja omavalitsusettevõtete vahelise segamist tööturul.

Ka tuleks muuta riigi hangete seadust selles mõttes, et vähempakkumistest võivad võtta osa ainult need firmad, millised on sisse kantud äride registrisse. Kui vähempakkumisel kavatsetakse välja anda töid nendelt tööaladelt, millised on arvatud meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse alla, siis peab ettevõtte tehniline juht omama ka vastava ala kutseõigused.

*

Meie kaubalaevastiku ja laevasõidu vajaduste vaatlemisel peame kõigepealt rõhutama, et laevasõitu tuleb Eesti majanduselus lugeda tähtsaks tegevusalaks, mistõttu meie majanduspoliitikas tuleb talle osutada väärilist tähelepanu. Seejuures tuleb kindlasti arvestada

neid iseäraldusi ja eritingimusi, võrreldes teiste majandusaladega, millistes kaubalaevastikul tuleb töötada ja mis nõuavad selle ala erisugust käsitlust.

Arvestades suuri kaotusi, mis meie kaubalaevastikul tuli kanda möödunud kriisiaastate kestes, ja pidades silmas asjaolu, et kriis laevasõidus praegugi veel kestab nii rahvusvahelise kui ka rannasõidu alal, on täiesti selge, et peame hoiduma igasugustest sammudest ja korraldustest, mis võiksid meie kaubalaevastikule juure tuua uusi kulusid.

Kaubandus-tööstuskoda tahab püüda selle poole, et meie kaubalaevastik võiks tegutseda ühesugustes tingimustes välislaevadega, et igasugused normid, olgu need siis õnnetusjuhtumite kindlustuse või laeva meeskonna koosseisude alalt, oleksid kooskõlastatud välisriikide vastavate normidega. Mereseaduste uuendamise „Mereseaduste komisjoni“ kaudu tuleb kiiremini viia lõpule.

Meie laevasõidule tuleb anda laevade ehitamiseks soodustusi omamaa metsamaterjalide näol ühistel alustel asunikega, samuti tuleb korraldada laevandusele pikaajaline odavaprotsendiline krediit. Lõppeks tahab koda püüda ja kaasa mõjuda selleks, et kaubalepingute sõlmimisel välismaadega silmas peetaks ka Eesti kaubalaevastikule veovõimaluste laiendamist. Need on sammud, mis tuleb paratamatult astuda selleks, et meie kaubalaevastik areneks ja püsiks edasi võistlusvõimelisena.

*

Lõpuks olgu tähendatud, et koda tahab endiselt panna suurt rõhku Balti riikide koostööle nii majanduslikul alal kui ka nende riikide seadusandluse ühtlustamise sihis. Eeloleval aastal on nähtud ette VI Balti riikide majanduskonverents, millisel konverentsil Eesti tahab üles tõsta rea uusi küsimusi, mis on sihitud Balti riikide majanduslikule koostööle. Need küsimused tulevad aga veel enne üksikasjalisele kaalumisele Eesti rahvusrühma koosolekul.

Olen teile, lugupeetud koja liikmed, ette kannud suure hulga tähtsaid ja vähem-tähtsaid küsimusi, mis kõik seisavad Kaubandus-tööstuskoja eelseisva aasta tegevuskavas.

Raske on ennustada, millised neist koda suudab aasta jooksul läbi viia ja millised neist, võib-olla, unesti esinevad järgneva aasta tegevuskavas. Üht palun aga uskuda — hea tahtmine ei puudu juhatusel nende kavatsuste elluviimiseks ja teostamiseks. Nende kavatsuste teostamine on aga võrratult kergem siis, kui üksikud koja ümber koondunud majandusalad lep-

likus vaimus püüavad ühise eesmärgi poole, moodustades ühise ja kindla majandusliku rinde.

*

Lugupeetud koja liikmed! Harilikult olen ma koja peakoosolekute puhul esinenud ka ülevaatega majandusliku seisukorra kohta. Kuna aga härra majandusminister alles hiljuti riigi

majandusnõukogu avalikul koosolekul meie majandusest andis pikema ülevaate, mis ka ajakirjanduses avaldati ning levitati raadio teel, siis oleks mul praegu sellele väga vähe lisada. Seepärast jääb majanduslik ülevaade seekord ära ja mul on juhus sellega esineda mõne kuu pärast koja peakoosolekul ühenduses koja 1935. aasta aruande läbivaatamisega.

Tuleviku väljavaateid puidutagavarast Eestis.

(Meile avaldamiseks saadetud.)

Metsamajandus ja sellega ühenduses olev tööstus omavad meie rahvamajanduses esmajärgulise tähtsuse ja seepärast pole ka ime, kui avalikkus on huvitatud selle seisukorrast ja tulevikuväljavaateist. Seda oleme pannud tähele eriti viimasel ajal. Nii on ajakirjanduses korduvalt puudutatud küsimust, kas suudavad kodumaa metsad metsamaterjaale ümbertöötavaid tööstusi varustada toormaterjaaliga ja kas nad võimaldavad veel rajada uusi ettevõtteid. Nagu iga teise küsimuse avalikul arutlusel on siin poolt ja vastu vaieldud, kuid põhjalikult pole seda küsimust veel kellegi poolt kaalutud. Ühelt poolt väidetakse, et mõned, peamiselt peened, okaspuusortimendid on seni leidnud puudulikku ja rahvamajanduslikult ebaotstarbekohast kasutamist ja vajaksid sobivamat ümbertöötamisviisi, teised arvavad jälle, et meie metsad ei suuda lähemas tulevikus enam kõiki praegusi nõudeid rahuldada, ja hoitavad sammude eest, mis tahetakse teha metsamaterjaalide tarvitamise suurendamise suunas.

Me leiame, et kõne all olev küsimus on rahvamajanduslikult niivõrd tähtis, et see vajab põhjalikumat käsitlust ja selgitust ja väärub ka kindlat vastust. Seniavaldatud statistilised andmed „Eesti Statistikas“ võimaldavad meile kaunis selge ülevaate meie metsade seisukorrast ja samade andmete varal püüame ka aluhnimetatud küsimusele vastata võimaluse piires.

Eesti metsad võtavad enda alla ümarguselt 20% riigi kogupindalast. Seega omab Eesti protsentuaalselt vähem metsa kui tema naaberrigid, kus näiteks Lätis 27%, Soomes 73%, Nõukogude Venes 32%, Poolas 23% ja Saksamaal 27% riigi kogupindalast metsaga on kaetud.

Statistiliste andmete järgi jagunes Eesti metsade üldpind 1934. a. järgmiselt:

Riigimaade ja metsade valitsuse haldamisele kuulus metsamaid	708.791 ha
Teistele riiklikele asutustele	14.327 „
Linnadele	13.755 „
Talunditele	160.104 „
Tööstustele ja maakohtadele	16.812 „

Kokku: 913.789 ha

Kuna teised metsad, peale riigimetsade, etendavad meie vaatlustes õige väikese osa, siis osutame tähelepanu peamiselt viimaseile, s. o. riigimetsadele.

Riigimetsad.

Riigimetsade all mõistame riigimaade ja metsade valitsuse haldamisele kuuluvaid metsi. Need olid:

(Tabel nr. 1.)

Aasta	Metsamaad ha	Põllumaj. maad ha	Ebaototvad maad ha	Kokku
1927	748.469,0	—	—	—
1928	741.162,3	50.062,1	341.195,7	1.132.420,1
1929	736.465,8	49.412,6	341.349,5	1.127.227,9
1930	740.963,7	49.816,7	342.523,4	1.133.303,8
1931	738.751,4	48.974,4	340.330,9	1.129.324,5
1932	731.367,7	48.053,8	347.305,0	1.126.726,5
1933	720.763,9	46.030,9	351.483,4	1.118.278,2
1934	708.790,9	45.245,1	350.651,4	1.104.687,4
	64%	4%	32%	

Puuliikide järgi pindalaliselt jagunevad riigimetsad:

mände	39%
kuuski	32%
kaski	15%
haabu	10%
muid lehtpuid	4%

Puumassi järgi kujuneb jaotus teissuguseks:

mände	19%
kuuski	36%

kaski	24%
haabu	11%
leppi	9%
muid lehtpuid . . .	1%

Ülaltähendatud ülesande lahendamiseks on tingimata vaja tutvuda kõigepealt riigimetsade inventuur- ja eelarveandmetega, s. o. metsakorralduse tulemustega.

Vaatleme nüüd lähemalt metsakorralduse andmeid, sest metsakorraldus on iga korraliku metsamajanduse aluseks, määrates, kuipalju metsa tohib igal aastal raiduda, kui suure pindala peab igal aastal ära kasutama, aga ka jälle metsama, et metsast ka tulevikus igal aastal saada võimalikult suuremat tulu.

Pärast metsade riigistamist oli võimatu lühema aja jooksul teostada kindlat metsakorraldust ja seepärast tuli alul leppida ajutise arvestusega. Täis-metsakorraldusega alustati 1923. a. ja 1934. aastani on see viidud läbi 848.763,7 ha pindalal. 1.104.687 ha metsavalitsuse haldamisel oleva üldpinna juures on seega järel veel 255.923,7 ha, mille korraldamisele, kui töö edeneb senises tempos, kuulub 4—5 aastat.

Kui nüüd võtta arvesse, et riigimetsadele on nähtud ette 10-aastased korraldus-revisjoni perioodid, s. o. et raielank ja muud tööd tuleb määrata 10 aastaks ette kindlaks, siis peaksid need metsad, mis korraldati 1923. a., juba 1933. a. alluma uuele revisjoni korraldusele, et raielangi suurust kui ka teisi töid järgmiseks 10 aastaks määrata kindlaks. See ei ole aga sündinud. Selle lõpptulemusena näeme, et osa riigimetsi majandatakse ja on seni majandatud kindla kavata.

Ei oleks tarbetu panna tähele metsade jaotust vanusklasside järgi 1934. a., milleks siinkohal toome vastava tabeli. Olgu tähendatud, et õigesti majandatud metsa puhul peab jaotus andma tühtlase pildi.

(Tabel nr. 2.)

Okaspuumets			Lehtpuumets		
Vanusklass	ha	0/0	Vanusklass	ha	0/0
I (1—20 a.)	87.481,1	17,6	I (1—10 a.)	46.444,3	21,9
II (21—40 a.)	75.909,6	15,3	II (11—20 a.)	31.556,0	14,9
III (41—60 a.)	75.045,8	15,1	III (21—30 a.)	28.828,1	13,6
IV (61—80 a.)	80.861,4	16,3	IV (31—40 a.)	23.101,4	10,9
V+ (81 j.v.)	135.918,9	27,4	V+ (41 j.v.)	69.291,6	32,6
Uuendusklass	33.408,4	6,7	Uuendusklass	11.294,1	5,3
Legendikud, harvikud	7.829,5	1,6	Legendikud, harvikud	1.823,7	0,8
Kokku	496.451,7	100	Kokku	212.339,2	100

Okasmetsa majandatakse 100—120-aastase, lehtmetsa keskmiselt 70-aastase raieringiga. Vastavalt neile raieringidele peaks iga okasmetsa vanuklassis olema umb. 81.000 ha ja V + klassis — 162.000 ha, lehtmetsa juures oleksid need arvud 29.500 ha ja 88.500 ha. Iga vanusklassi normaalsuuruse leiame näit. okasmetsa juures, kui üldpindala 496.451,7 ha jagame raieringile, 120 a., saades ka 4.000 ha, mis kujundab aasta-raielangi suurust ja milliseid kaks, s. o. 8.000 ha, teeb välja uuendusklassi; üldpindala 496.451,7 ha miinus uuendusklass 8000 ha jääb ümarguselt 488.000 ha, mida 120 a. raieringi juures jagades 6 vanusklassiga à 20 aastat saame iga vanusklassi kohta normaalpindala 81.000 ha. Lehtmetsa vanusklassi normaal-suuruse leiame samuti, kui üldpindalast arvame maha 212.339,2 ha uuendusklassi, s. o. kaks aastalanki (ca 6000 ha), jääb ca 206.000 ha. Arvestades 70-aastast raieringi saame 7 vanusklassi à 10 aastat, tähendab iga klassi kohta 29.500 ha pindala.

Võrreldes neid arve tegeliku vanusklasside jaotusega (vaata tabel nr. 2) leiame, et okaspuu I vanusklassis on ca 6.000 ha (87000—81000 ha), okaspuu uuendusklassis ca 25.000 ha (33.000—8.000 ha), lehtpuu I vanusklassis ca 17.000 ha (46.500—29.500 ha) ja lehtpuu uuendusklassis ca 5.000 ha (11.000—6.000 ha) rohkem.

Need arvud näitavad, et viimase 20 aasta jooksul ümarg. 50.000 ha riigimaade ja metsade valitsuse haldamisel olevaist metsadest on raiutud enam kui see korralikus metsamajanduses on lubatud. Selle väite selgitamiseks esitame siin tsitaadi riigimetsade majandusaruandest „Eesti Statistikas“ nr. 148 — 1934. a.:

„Esimese klassi pindala on veidi suurem normaalsest; ebanormaalselt suur on uuendusklass (31812,2 ha). Need ebanormaalsused on tingitud laialdastest sõjaaegsetest kasustustest, omariikluse ajal aset leidnud erakorralisest langist, asunikude ehitusmaterjaliga varustamiseks ette võetud etteraietest, end. mõisaomanikkudele võõrandatud maa eest tasumaksimise kokkulepete põhjal tekkinud raismikkudest ja teistest erakordse- ja üleminekuaja tarvete rahuldamiseks ettevõetud ülekasustustest. Kohati on viimase 20 aasta jooksul raiutud maha pea kõik väärtuslikumad, massirikkamad vanametsad, kuna aga raismikkude metsamine viibib osalt väheses krediidi, osalt maksuva kassakorra tõttu (rahalise kattevara saamise raskused) ja ka muudel asjaoludel.“

Võib oletada, et riigimaade ja metsade vaalitsus püüab seda lünka lähemate aastakümnete jooksul katta, kusjuures aasta-raielanki vastavalt vähendatakse; me peame seda tõsiasja võtma arvesse eelnimetatud küsimusele vastamisel.

Vaatleme nüüd viimaste aastate lõppkasutuse normi, mis metsakorralduse kavas on ette kirjutatud, et hiljem tegelikult raiutud puidu kohta omandada selget pilti.

(Tabel nr. 3.)

Aasta kasustusnormid:

Aasta	Okasmets ha	Lehtmets ha	Kokku ha
1927/28	4 426,0	3.159,0	7 585,0
1928/29	4.393,7	3.053,6	7.447,3
1929/30	4.393,7	3.053,6	7.447,3
1930/31	4.393,7	3.053,6	7.447,3
1931/32	4.264,5	2.879,5	7.144,0
1932/33	4.093,4	2.690,7	6.784,1
1933/34	4.086,9	2 651,2	6.738,1
1935/36	—	—	6.278,0

Toodud arvud näitavad, et aasta-raielank on 8 aasta jooksul vähenenud 1300 ha võrra; võib oletada, et alates 1922. a. on n'etatud vähenemine teostunud isegi umb. 2500 ha võrra.

Metsavalitsuse haldamisel olnud maadest on planeeritud resp. määratud planeerimisele asundamiseks ja muuks otstarbeks:

(Tabel nr. 5.)

(1000 tihumetreis.)

Aasta	Lõppkasustus			Eelkasustus tm.	Metsakui- vad ja vigast. puud tm.	Planeerit. metsad ja põllumajan- dusl. kasuta- tavad maad tm.	Kokku tm.
	Arve- aasta eelarvest tm.	Endiste aastate jäagist tm.	Ette- raideist tm.				
1922	1.268,0	979,0	—	—	465,0	400,0	3.112,0
1923	1.278,0	1.222,0	—	—	436,0	461,0	3 397,0
1924	1.275,0	1.023,0	239,0	—	976,0	448,0	3.961,0
1925	1.006,0	663,0	1 276,0	27,0	744,0	361,0	4.077,0
1926 3 kuud .	131,0	372,0	313,0	43,0	102,0	238,0	1.199,0
1926/27 . . .	1.336,0	578,0	456,0	165,0	424,0	434,0	3.393,0
1927/28 . . .	1.039,1	448,8	348,4	—	486,3	325,0	2.647,6
1928/29 . . .	1.061,2	381,3	237,9	—	416,0	261,2	2.357,9
1929/30 . . .	1.087,7	319,4	176,0	—	413,0	238,6	2.235,2
1930/31 . . .	925,5	200,1	84,5	50,8	399,3	176,0	1.836,2
1931/32 . . .	834,0	301,6	110,9	59,3	398,9	142,2	1.846,9
1932/33 . . .	937,3	394,4	216,7	66,9	460,1	667,2	2 742,6
1933/34 . . .	1.074,8	564,1	279,9	63,3	482,0	941,5	3.405,6
12 a. keskmine		1.725,0		—	—	—	3.017,6

(Tabel nr. 4.)

Aasta	Metsamaad ha	Põllumajandusl. maad ha	Ebatootvad maad ha
1920—1927	51.013,0	14 883,0	21.841,0
1928	6 014,0	1.169,0	3.845,0
1929	4.533,0	1 096,0	1 896,0
1930	3 811,0	1.449,0	794,0
1931	5.948,0	1.935,0	1.873,0
1932	12.138,0	3.352,0	1.637,0
1933	10.710,0	2.660,0	2.548,0
Kokku:	94.167,0	26.044,0	34.437,0

Kui arvata ülaltoodud arvudele juure 1934/1935. a. teostatud planeerimised, siis ei ole liialdatud, kui ütlemine, et meie metsatagavara on sel teel vähenenud 100.000 ha võrra. Oleks endapete veel oletada, et osa neist planeeritud metsadest leidub nüüd „talundite metsade“ lahtis; nad on peaaegu täiesti hävinud, ainult siinseal kohtame üksikuid jäänuseid, missuguseid kasutatakse karjamaana ja aja jooksul tarvatakse täiesti omatarbeks.

Need 100.000 ha, mis 15 a. jooksul peale normaalse aastalangi on maha raiutud, teevad aastas 6666 ha; teiste sõnadega, oleme seni riigimetsadest saanud kahekordselt selle puiduosa, mis nad oleksid võinud anda normaalsel teel.

Samale tulemusele jõuame, kui vaatleme metsakasutuse tabelit. Metsade kasutuse moodustab puit. Puidukasustus koosneb: a) eelarvelistest lõpp- ja eelkasutustest ja b) juhuslikest surnud ja vigastatud puude ja kändude kasutamist.

Selles tabelis on näidatud puidumass, mis on saadud riigimetsadest 1922.—1933/1934. majandusaastani. Ühtlasi näitab see, missuguseist raideist puit on pärit, ja nimelt:

1. Lõppkasustus.
2. Eelkasustus.
3. Tuulemurtud ja metsakuivad puud.
4. Planeeritud metsad ja põllumajanduslikult kasutatavad maad.

1. **Lõppkasustus** — kujutab iga aasta kohta pindala ja massi järgi kindlaksmääratud puidusaaki ja teostatakse meil 90% lageraideis, ülejäänud osa järk-järguliselt turberaideis.

2. **Eelkasustus.** Siia kuulub puit, mis saadakse metsa hooldamise otstarbel läbiviidud puhastus-, harvendus- ja põimendusraideil.

3. **Tuulemurtud ja metsakuivadest puudest saadud puit.** See kasustusliik kuuluks sel juhul, kui on tegemist puude kasustusega, missugused ühes jäänetega kujundasid teatava metsaüksuse, lõppkasustuse alla ja viimast oleks pidanud vastavalt vähendada. On aga tegemist väärtuseta roiskpuudega, siis ei tule see grupp toorainete reservi arvestamisel küsimuse alla, kuna need on ainult halvad (vähevärtuslikud) põletispuud, mis kasutatakse peamiselt kohaliku elanikkonna poolt oma tarvete rahuldamiseks. Tegelikult on siin vist tegemist mõlema liigiga. Seda kinnitavad ka arvud, sest pärast suurt tuulemurd, 1924. a. sügisel, paisuvad need ebanormalselt. Kuid sellest hoolimata ei ole aasta-raielanki vähendatud. Tuulemurru all saavad meie metsad veel kaua kannatama, kuna planeerimiste tõttu paljudel kordadel on raiatud maha loomulikud tuulekaitset (metsaservad).

4. **Puidusaak planeeritud metsadelt ja põllumajanduslikult kasutatavalt maadelt.** Selle grupi puidumass saadakse 95% planeeritud metsadest. Hiljuti ühes aruandes toodud väide, et riigi põllumajanduslikult kasutatavad maad võivad anda aastas 300.000 tihum. massi, on täiesti põhjendamatu.

Metsadevalitsuse haldamisel olevate põllumajanduslike maade (tarbemaade) alla kuulus 1934. a. 45.245,1 ha (vaata tabel nr. 1) ja need koosnesid järgmiselt:

põllumaid	11.210,1 ha
heinamaid	28.584,9 „
karjamaid	5.450,1 „

kokku: 45.245,1 ha

Kui kõik riigimetsad, ümarg. 700.000 ha, annavad aastas puitu 1.750.000 tihum., s. o. 2,5 tihum.

hektaarilt, nagu ülaltähendatud aruande autor välja on arvestanud, missugune kogus paistab meile enim küll kõrgena kui madalana, kuidas võib siis tulla välja säärase väitega, et 45.245 ha põllu-, heina- ja karjamaad (metsa-ametnike palgamaad) annavad 300.000 tihum., s. o. 6,6 tihum. hektaarilt.

Lõpuks olgu üteldud, et arvud lõppkasustuse puidumassi kohta 1922.—1926. a., võrreldes teistega, näivad meile liiga kõrgeina ja et ka siin tegelikult on kasutatud kapitali. Kuid selle tõsiasi jätmata oma koostises arvesse võtmata.

Riigimetsade normaalne, keskmine, puidumass igal aastal, alates 1923. kuni 1933/1934. aastani, oleks võinud olla:

lõppkasustus:

a) aastalank	1.725.000 tihum.
b) surnud mets	200.000 „

eelkasustus: 75.000 „

kokku: 2.000.000 tihum.,

oli aga 3.017.600 tihum. (vaata tabel nr. 5).

Seniüteldu oli tarviline selleks, et oleks võimalik võrrelda seni riigimetsadest igal aastal saadud puidukogust tulevikus loodetava aastakogusega.

Et enam ei või arvestada riigimetsade edaspidiseid ettearveid ja planeerimisi ja et need tulevikus alluvad ainult normaalsele aastakasutusnormile, on küllalt selge. See norm on aga juba seni teostatud ettearvete ja planeerimiste tõttu võrdlemisi kokku kuivanud.

1935/1936. aastalank on riigimetsade val. poolt määratud kindlaks 6278 ha-le. Need 6278 ha peaksid, vastavalt klupeerimisandmeile, sisaldama 1.057.750 tihum., mis on tehtud kindlaks järgmiselt: käesoleval sügisel raiumiseks ettenähtud langid olid pindalalt 9559 ha ja sisaldasid klupeerimisandmete järgi 1.602.653 tihum.; kuna 6278 ha 9559 hektaarist teeb välja ümarg. 66%, siis on tulemus massi alal $1.571.288 \times 0,66 = 1.057.750$ tihum.

Eeldades, et käesoleva aasta langid ei kujunda endast kuldset keskteed ja et ülejäänud, aastanormile mittekuuluvad, langid olid vähemväärtuslikud, kõrgendame ülaltähendatud puidumassi kogust 10% võrra, s. o. 1.165.000 tihum.

Edasi peame leppima säärase ebametsameheliku tuluallikaga nagu on tuulemurd, putukaist rikutud puud jne. Olgu tähendatud, et neist ka-

lamiteetidest tingitud raided on peamiselt süüdi meie metsade kehvast lõppkasutuse tulemusel (175.24 tnm. hektaarilt). Oleme juba varem sellele juhtinud tähelepanu, et pool statistikas tuulemurru jne. all näidatud puumassi kui tooraine ei tule küsimuse alla, ja märgime seepärast saadava puidukogusena 200.000 tnm.

Lõpuks loodame, et tulevikus võimaldatakse metsaametnikele nende hoole usaldatud metsade eest hoolitseda asjatundlikumalt, nii et senised puhastus- ja põimendusraiate saadused muutuksid kahekordseiks, ja siis võiksime eelkasutuse normiks võtta 150.000 tnm.

Kõik kolm eelpooltoodud kasutusliiki annavad kokkuvõetult

1.515.000 tnm.

ja kujundavad riigimetsade aastase puidusaagi.

Puidusaagi jaotuse puuliikide ja -sortimentide järgi võib määrata kindlaks klüpeerimisandmete varal. Kahjuks ei ole meil võimalik kasutada kõigi aastate andmeid, vaid ainult 1923., 1932. ja 1935. a. omi. Kuid meie otstarbeid nad siiski rahuldavad, seda enam, et nad aegade järgi on jaotatud hästi.

1935. a.

9559 ha klüpeerimistulemused.

(Tabel nr. 8.)

Puiduliik	Tarbepuud tihumeetris					Põletispuud tnm.	Kokku tnm.	Mass à ha	%
	I s.	II s.	III s.	IV s.	Kokku				
Mänd	31.834	70.276	123.298	54.603	280.011	77.427	357.438	37.39	22.30
Kuusk	26.498	78.060	141.271	223.625	469.454	140.359	609.813	63.79	38.05
Kask	—	—	—	—	24.865	323.547	348.412	36.45	21.74
Haab	—	—	—	—	6.214	157.344	163.558	17.11	10.21
Lepp	—	—	—	—	6.404	91.668	98.072	10.26	6.12
Lehtp. (teis.) . .	—	—	—	—	1.173	24.187	25.360	2.65	1.58
	58.332	148.336	264.569	278.228	788.144	814.522	1 602.653	167.65	100
					49%	51%			

23838 ha keskmine tulemus.

(Tabel nr. 9.)

Puiduliik	1923 tnm.	1932 tnm.	1935 tnm.	23838 ha keskmine	
				tnm.	%
Mänd	35.00	39.18	37.39	36.92	21.07
Kuusk	67.19	76.19	63.79	67.88	38.74
Kask	30.60	50.04	36.45	37.38	21.33
Haab	17.81	24.30	17.11	19.01	10.85
Lepp	10.74	18.21	10.26	12.25	6.99
Lehtp. (teis.) . .	0.80	1.91	2.65	1.80	1.02
Kokku	162.14	209.83	167.65	175.24	100

1923. a.

8841,54 ha klüpeerimistulemused.

(Tabel nr. 6.)

Puuliik	Mass tihumeetris		Mass kokku tnm.	Mass à ha tnm.	%
	Tarbepuud	Põletispuud			
Mänd	229.564	79.943	309.507	35.00	21.59
Kuusk	418.203	175.866	594.069	67.19	41.44
Kask	40.318	230.198	270.516	30.60	18.87
Haab	7.987	149.495	157.482	17.81	10.98
Lepp	7.205	87.809	95.013	10.74	6.62
Saar	1.477	4.619	6.096	0.69	0.43
Tamm	85	876	961	0.11	0.07
Kokku	704.839	728.816	1.433.644	162.14	100
	49%	51%			

1932. a.

5438 ha klüpeerimistulemused.

(Tabel nr. 7.)

Puiduliik	Mass tnm-tes	à ha	%
Mänd	213 038.40	39.18	18.67
Kuusk	414.323.75	76.19	36.31
Kask	272.146.00	50.04	23.85
Haab	132.136.30	24.30	11.58
Lepp	99.045.18	18.21	8.68
Lehtp (teis.) . .	10.383.77	1.91	0.91
	1.141.073.40	209.83	100

Selgituseks olgu tähendatud, et 1935. a. klüpeerimisandmeis puudusid 63.000 tnm. kohta sortimendiandmed; selle summa oleme üksikutele jaotustele proportsionaalselt arvanud juure.

Nende tulemuste põhjal võime kontrollida, kas meie edaspidiste aastalankide massi väljarvestus on õige, kui tulevikus, 1935/1936. aastaks, kindlaksmääratud raienormist peetakse kinni. Teatavasti on selle langi suurus 6278 ha; juure tuleb arvata veel V boniteedi aastalank, missugune on ca 400 ha suur ja arvatavasti esineb ka ülalnimetatud klüpeerimisandmeis

(1932. a. andmeis arvatavasti mitte). Langisuurust 6678 ha kasvatades 175,24 thm. saame lõppkasutuse normi 1.165.000 thm. asemel 1.170.000 thm., nagu eespool välja arvestatud.

Puidusaagi jaotus sortimentide järgi.

Nagu klupeerimisandmeist selgub, on riigimetsade aastasest puidusaagist 49% tarbe- ja 51% küttepuid või arvudes näidatuna: 742.300 thm. tarbe- ja 772.650 thm. küttepuid.

Tarbepuud jagunevad puuliikide järgi järgmiselt:

männi-	35%	ehk 259.822 thm.
kuuse-	60%	„ 445.410 „
kase-	3,5%	„ 25.982 „
ja teisi lehtpuid	1,5%	„ 11.136 „

Männi- ja kuusetarbepuude jaotus üksikute sortimentide järgi oleks (aluseks võetud 1935. a. klupeerimisandmed):

(Tabel nr. 10.)

	I s.		II s.		III s.		IV s		Kokku	
	0/o	thm.	0/o	thm.	0/o	thm.	0/o	thm.	0/o	thm.
Mänd . .	11.4	29.620	25.1	65 215	44.0	114.322	19.5	50.665	100	259.822
Kuusk. .	5.6	24.943	16.7	74.384	30.1	134.068	47.6	212.015	100	445 410

Seega oleksime riigimetsade normaal-aasta-saagi vaatlustes jõudnud lõpule. Kui palju aga sellest saagist osutub võimalikuks juhtida eksport-puutööstusse, on iseküsimus. Kui sisemaa puidutarvitus jääb senisele tasemele, siis ei jää viimase jaoks enam midagi järele.

Me oleme statistiliste andmete varal teinud kindlaks, et riigimetsad on tänini paisanud puid turule kaks korda nii palju kui nende normaalne kasutusnorm on tulevikus. Juba see teadmine peaks isegi iga optimisti veenma, et meie metsade puidusaagist tulevikus praeguse tarvitus-taseme rahuldamiseks ei jatku. Niisama võib igati endale kujutada ette neid tagajärgi, mis peaksid tulema, kui äkki senisest 50% vähem metsamaterjaale ilmub turule.

Sisemaa nõuete rahuldamiseks müüs riigimetsade valitsus 1934. a. (välja arvatud riigi metsatööstus) metsamaterjaale järgmiselt:

- Võistluspakkumistelt:
 - kohalikule rahvale . . . 195.668 thm.
- Kindla hinnaga:
 - a) kohalikule rahvale . . 574.611 „
 - b) omavalitsustele . . . 13.485 „
 - c) riigiasutustele . . . 9.927 „
- Alandatud hinnaga:
 - a) kohalikule rahvale . . 16.731 „
 - b) asunikele 86.009 „
 - c) riigirentnikele 2.554 „
 - d) usuühingule 308 „
 - e) kohal. rahvale surnud metsa 37.848 „
 - f) omavalitsustele 3.134 „
- Hinnata:
 - a) Riigi metsamajapid. . . 13.906 „

- ametiruumide ja ameti-korterite kütteks ja palgamaade korrashoiuks . 23.612 „
- teistele riigiasutustele . 156 „
- põllutöökoostöödele . . . 3.123 „
- riigirentnikele 3.918 „
- kohal. rahvale hooldamis-raiate saadused . . . 3.170 „
- Ruhnu saare elanikele . 1.396 „

Kokku: 989.557 thm.

Samal aastal töötati üles riigi metsatööstuse poolt 1.060.959 thm. metsamaterjaale, millest suur osa läks samuti siseturu rahuldamiseks. Kui võtta ainult siinnimetatud materjaali üldkoguse küttepuidude osa, millest me kindlasti teame, et see jäi siseturule ja et see teeb välja üldarvust 51%, siis saame metsadevalitsuse poolt müüdüd materjaalihulgale veel lisaks 541.089 thm. (1060.959 × 0.51) ja mõlemad arvud kokku võetult on

1.530.646 thm.

On tõenäoline, et osa kohalikule rahvale müüdüd materjaalist on müüdüd edasi eksporttööstusele. Selle osa suurust on aga võimatu teha kindlaks. Arvame siiski, et see sellest tarbema-terjaali arvust, missugune on müüdüd riigi met-satööstuse poolt siseturu tarviduseks, suurem ei saa olla, ja missugust me ei ole võtnud arvesse. Kui võrrelda meie riigimetsade aastast normaal-saaki praeguse siseturu tarvidusega, siis oleme alulnimetatud küsimusele annud selge vastuse ja ja see ei vaja enam mingeid kommentaare.

sh.

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek

18. dets. 1935. a.

18. dets. l. a. toimus Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek, millest võttis osa üle 60 koja liikme. Päevakorras oli koja 1935. a. lisaeelarve, 1936. a. korraline eelarve, koja juhatusesimehe Joakim Puhk'i eelarvekõne ja koja nõukogu, juhatusesimehe ning revisjonikomisjoni liikmete valimine.

Peakoooleku avas koja nõukogu esimees Joh. Sihver.

Peakoooleku juhatusse valiti — juhatajaks A. Veiler, abideks J. Loosberg ja E. Säkk. Peakoooleku sekretäriks valiti J. Karu, abiks V. Klassen, mõlemad Pärnust.

Koja nõukogusse valiti kõik endised nõukogu liikmed tagasi ja nimelt: panganduse ja kindlustussektsooni poolt F. Tannebaum ja K. Koppel; suur- ja keskaubanduse sektsooni poolt A. Veiler ja P. Luksep, väikekaubanduse sektsoonist G. Vatsel ja J. Kops, suurtööstuse sektsoonist Joh. Sihver ja E. Sulg, kesk- ja väiketööstuse sektsoonist V. Klassen, O. Zimmermann ja laevanduse sektsoonist Joh. Loosberg ning J. Raudsepp.

Nõukogu liikmeiks ja asemikeks samas sektsoonide järjekorras valiti: O. Rütli ja G. Mirlieb, F. Lätte ja J. Tusti, J. Gailit ja A. Tupits, A. Meerits ja O. Kilgas, J. Loorens ja R. Siil ning J. Berg ja G. Sergo.

Kaubandus-tööstuskoja juhatusesimeheks valiti ühel häälel tagasi se-

nine esimees Joakim Puhk, missuguse valimise tulemused peakooolek võttis vastu aplausiga.

Koja juhatusse valiti Peeter Kurvits, N. Teliste, E. Meksi, A. Tõnisson, A. Sinisoff ja O. Toomara — kõik endised. Juhatusesimehele asemikke peakooolekul ei valitud, kuna sektsoonid valivad need tarbekorral ise, igast sektsoonist ühe.

Revisjonikomisjoni valiti — Joh. Reintalu, H. Gutkin, J. Semmiste, J. Lill, K. Ennus ja E. Bauer. Neile asemikeks — H. Remmel, H. Günther, N. Grünthal, E. Säkk, S. Songi ja P. Jungermann.

J. Puhki eelarvekõne, mis kestis üle ½ tunni, toome ära teisel.

Võeti ühel häälel vastu koja 1935. a. lisaeelarve Kr. 13.177.01 — peamiselt inventari muretsmise ja remondi kulude katteks ja koja 1936. a. eelarve, mis on tasakaalus Kr. 114.000.—. Tulusid loodetakse saada 5%-st põhiarimaksust ja 4%-st lisaarimaksust, missugused protsendimäärad kinnitati peakoooleku poolt.

Jooksvate küsimuste all k. l. O. Zimmermann puudutas õppetöökodade küsimust, juhtides tähelepanu sellele, et neid on viimasel ajal tekkinud väga rohkesti just sel põhjusel, et hoiduda riigi ja omavalitsuse heaks maksude maksimisest. Soovitav olemasolevad õppetöökodad panna maksu alla ja uute avamiseks lubasid mitte anda.

Koosolek lõppes kell 16.45.

Kaubandus-tööstuskoja laevasõidu-sektsooni täiskogu otsuseid.

Kaubandus-tööstuskoja laevasõidu-sektsooni täiskogu koosolek peeti 18. detsembril ühes Kaubandus-tööstuskoja peakooolekuga.

Täiskogus anti ülevaade laevasõidu ja Eesti kaubalaevastiku arengust 1935. a., samuti ka laevasõidu poliitikast ja sektsooni tegevusest. Põhjalikult olid kaalumisel ka need abinõud, mis oleksid vajalised Eesti kaubalaevastiku ja laevasõidu jõudsamaks arenguks, samuti võeti seisukohad päevakorras olevate küsimuste kohta.

Täiskogu võttis laevasõidu ja kaubalaevastiku üldküsimustes vastu järgmised otsused:

I Üldine.

Sektsooni täiskogu märgib rahuldusega neid edusamme, mis on 1935. a. jooksul laevasõidu ja

kaubalaevastiku arendamise alal saavutatud koostöös veeteede valitsusega ja valitsuse asutustega ning Pikalaenu Pangaga.

II. Päevakorras olevad küsimused, mis nõuavad lahendamist üldiselt:

Sektsooni täiskogu juhib tähelepanu sellele, et kriis laevasõidu alal kestab veel edasi niihästi rahvusvahelistel vedudel kui ka ranna- ja sisesõidus ning et üksikud mereriigid ja rahvad on teiste majandusalade kõrval viimasel ajal pöördunud erilist tähelepanu laevasõidule, et tõsta oma kaubalaevastiku võistlusvõimet ning arenguvõimalusi, ohverdades selleks isegi suuri summasid. Ka Eestis kui mereriigis tuleb laevanduse aren-

gut teraselt jälgida ning astuda samme selleks, et see majandusala jõuaks ja püsiks täieliselt ärilisel tasuval pinnal ning suudaks areneda ja alles hoida oma võistlusvõimet ja sisemist arenemise jõudu.

Täiskogu asub endiselt rahvusvahelises laevasõidus lippude vabaduse ning subsideerimise vastasel alusel, kuid samal ajal leiab ta, et eeltoodud eesmärgi saavutamiseks tuleb teostada järgmised küsimused, mis juba varemalt on olnud päevakorras või on uutena juure tulnud.

1. Rannasõidulaevade hävimise ärahoidmiseks leida abinõusid tulude suurendamiseks ja kulude vähendamiseks.

Teostada selleks koostöö valitsuse asutustega ja prahiandjatega minimaalsed prahinormid ja normaalsed veolepingud.

Raudtee dumpingu-võistlus rannasõidulaevadega kaotada.

Täiskogu märgib, et vaatamata mitmekordsetele lubadustele ja isegi vahepealsele tempelmaksu muutmisele on senini lahendamata rannasõidu trampelaevade kaubanimikirjade tempelmaksu küsimus.

2. Purjelaevastiku ja rannasõidulaevastiku arendamist ja laevade ehitamist kodumaal tuleb toetada, selleks anda metsamaterjaale laevade ehitamiseks taksihinnaga ja võimaldada maksimise pikendust laeva valmisaamiseni.

3. Rahvusvahelist laevaprahtide parandamise aktsiooni tuleb teraselt jälgida, samuti ka riikide poolt astutavaid samme oma lipu toetamiseks ja eelistamiseks.

Minimaalprahtide aktsiooni toetada ühiste ja Eesti laevasõidu erihuvide kohaselt.

Eesti vedudel Eesti laevade veovõimalusi arendada teiste maade eeskujul.

Välismaal Eesti laevade vedude kitsenduste vastu välja astuda (näiteks Londonist Eestisse suhkru veol).

4. Laevasõidu krediidi alal jätkata senist poliitikat niihästi vanade võlgade kui ka uue krediidi suhtes.

Kaaluda küsimust, kas ei tuleks ka Eestis laevastiku uuendamiseks krediiti teha odavamaks.

5. Tolliseadustiku muutmise seadus, mis 1935. a. esimesel poolel välja töötati ning kus on lahendatud mitmed laevasõidu päevaküsimused, oleks soovitatav ligemal ajal maksuma panna.

6. Meremeeste õnnetusjuhtumite kindlustuse seadus maksmapandud kujul paneb laevadele suurema kohustuse kui tööstuslike tööliste seadus, samuti suuremad kohustused kui vastavad seadused Skandinaavia j. t. riikides.

Eesti kaubalaevastiku arengu huvides tuleks seaduse muudatuse teostada vastavalt vähemalt 9. III s. a. esitatud märgukirjale.

7. Tulumaksu seaduses tuleks kõrvaldada puudused laevade survey-remontide kulude mahakirjutamisel, samuti ka pruugitud ostetud laevade amortiseerimise alal.

Laevasõidu maksustamise poliitikas tuleb uutest maksuseadustest hoida alles senised soodustused ning kaotada maksvates seadustes aluseks võetud kahesugune mõõdupuu maksude määramisel (juriidil. isikud : üksikomanikud).

8. Töötülide lahendamise seadust tuleks muuta vastavalt sektsiooni poolt esitatud põhimõtetele, et selle seadusega praktilisemalt lahendataks laevade töötülid.

9. Meremeeste seaduses ilmsiks tulnud puudused tuleb kõrvaldada, eriti meeste mahamunsterdamise kord, samuti ka laevahukkumisel nõutav kahjutasu.

10. Laevajuhtkonna koosseisud tuleb muuta vastavalt veeteede valitsuse poolt 1933. a. teedeministrile esitatud kavale.

11. Tekkinud puuduste kõrvaldamiseks raadiotelegrafistide alal, mis takistab mõjuvalt edasist kaubalaevastiku arengut, tuleb kiires korras astuda samme, laevasõidu-sektsiooni ettepanekute kohaselt.

12. Mereseaduste uuendamine tuleb viia lõpule, selleks kohtuministeriumi mereseaduse komisjonile luua võimalus töö jätkamiseks ligemal ajal.

13. Päevakorras olevate laevade registreerimise ja kinnistamise seaduse alal tuleb kaitseda põhimõtteid, mis on esitatud laevasõidu-sektsiooni poolt, võttes aluseks, et a) ei toodaks seadusega uusi kulusid ja asjatuid formaliteete, b) ei segataks administratiivasutuste poolt rohkem laevade ärilisse tegevusse kui see on vajaline üldhuvides ning praktiseeritav teistes maades.

14. Kaubalaevastiku ja laevasõidu ratsionaalsemaks juhtimiseks riigi majanduspoliitikas tuleks soovitatavalt kaubalaevastik ja laevasõit viia majandusministeriumi alla iseseisva osakonnana, missugune küsimus võtta kaalumisele kontaktis asjaomaste valitsusasutustega.

III. Otsuste teostamine.

Sektsiooni täiskogu palub sektsiooni juhatust ja bürood eelolevas tegevuses astuda samme nende otsuste teostamiseks, julgedes loota senist heatahtlikku suhtumist ja vastutulekut Eesti kaubalaevastikule ja laevasõidule vabariigi valitsuse ja vastavate valitsuse asutuste poolt.

Kandekauplused tekstiilkauba alal peavad lunastama II järgu äritunnistuse.

Riigikohtu otsus 8. okt. 1935. a.

Firma „Ideal“ teostab oma tekstiilkauba müüki palgaliste agentide kaudu, kes mööda linna korterist korterisse käivad, müües kaupu firma „Ideali“ nimel ja arvel. Ettevõtte kontori peale on lunastatud II järgu kaubanduslik äritunnistus. Maksuinspektor nõudis firma omanikult iga agendi peale ühe II järgu kaubandusliku äritunnistuse lunastamist ja trahvis firma omanikku 25 krooniga.

Asi läks edasikaebuse teel Maksupeakomiteesse. Firma omaniku volinik trahvi vastu ei väelunud, küll aga vaidles ta maksuinspektori nõudmise vastu, et igal agendil peab olema II järgu kaubanduslik äritunnistus.

Maksupeakomitee leidis, et kui firma omanik on lunastanud II järgu kaubandusliku äritunnistuse, siis selle põhjal on temal õigus tekstiilkaupadega kaubelda erilisest ruumist, mis on sisse seatud kauplemiseks. Samuti on tal õigus pidada selle, kuid tal ei ole õigust saata välja oma palgalisi teenijaid kauplemist toimetama viisil ja kaupadega, mis on seaduse vastased, sest otsemaksude seadus ei võimalda tekstiilkaupadega kandeviisil kauplemist linna asundustes. Seepärast oli maksuinspektor õigustatud firma omanikku trahvima OMS § 582 põhjal. Mis puutub aga iga agendi peale eraldi II järgu kaubandusliku äritunnistuse nõudmisse, siis ei olnud see maksuinspektori nõudmine põhjendatud, sest otsemaksude seaduse § 582 põhjal veo- või kandekaupluse toimetamise eest kaupadega, millega ei ole lubatud veo- või kandekaubitsemist (OMS § 453 p. 37 lisa ja § 463), või veo- või kandekaubitsemise eest, kuigi vastava äritunnistusega, kuid linna asundustes, langevad tähendatud kauplemist toimetavad isikud rahakaristuse alla mitte üle kahekordse äritunnistuse hinna. See paragraaf, vastandina § 579, ei näe ette pärast trahvi määramist veel äritunnistuse nõudmist. See on Maksukomitee arvates iseeneest ka mõistetav, sest ei saa nõuda seadusega keelatud tegevuse peale äritunnistuse lunastamist, küll langeb aga süüdlane karistuse alla mitte üle kahekordse selle äritunnistuse hinna, mis tema oleks kohustatud olnud lunastama nende kaupadega kauplemiseks jae- ehk väikeviisil (Instruktsiooni § 104 p. 3). Trahvi osas palus kaebaja volinik jätta kaebuse läbi vaatamata.

Neil kaalutlustel Maksupeakomitee otsustas tühistada maksuinspektori otsused

igale agendile II järgu äritunnistuse nõudmise osas, jättes trahvist vabas-tamise osas kaebuse läbi vaatamata.

Riigikohtule antud kaebuses Maksuvalitsuse direktor palub eeltoodud Maksupeakomitee otsuse tühistada järgmistel põhjustel:

Oma otsust Maksupeakomitee põhjustas see-ga, 1) et „Otsemaksude seadus ei võimalda tekstiilkaupadega kandeviisil kauplemist linna-asundustes“ ja 2) et sama seaduse § 582 ei näe ette pärast trahvi määramist veel äritunnistuse nõudmist.

Esimene väide ei ole küllaldaselt põhjendatud ja seda ei saa õigeks pidada. Kehtiv ärimaksu seadus ei sisalda eneses kusagil absoluutset keeldu tekstiilkaupade müümiseks kandeviisil linna-asundustes ja Maksupeakomitee on jätnud märkimata, millele ta rajab oma eeltoodud väite. Seda küsimust tuleb selgitada kõigepealt OMS § 453 p. 37 ja § 463 abil, millega ärimaksu seadus osaliselt reguleerib veo- ja kandekauplust linnas ja väljaspool linna-asundusi, kuid need paragraafid ei toeta Maksupeakomitee seisukoh-ta. OMS § 453 p. 37 ainult fikseerib luba müüa teatud kaupu kandeviisil igalpool ilma mingi-suguse äritunnistuse ja § 463 ainult fikseerib luba müüa teatud kaupu üksnes väljas-pool linna-asundusi veo- ja kandekaupluste äritunnistuse järgi (seaduse vene-keelne tekst — „po sim svideetelstvam“) või veo- ja kandekauplustest. Kuna mõlema nime-tatud paragraafi lisa-kaupade nimestikud ei si-salda tekstiilkaupade nimetust (peale villaste ja puuvillaste rätikute ja kaelasallide), siis tuleb järeldada, et OMS § 453 p. 37 ja § 463 on kee-latud tekstiilkaupade (peale nimetatud erandi) müük linna-asundustes 1) ilma mingi-suguse äritunnistuse ja 2) veo- ja kandekauplustes äritunnistuse järgi. Muud kitsendust tekstiilkaupade müü-miseks need paragraafid ei tee ja neid laiemalt tõlgitseda ei ole võimalik ega ka seaduslik. Kuna nüüd ärimaksu seadus keelab tekstiilkau-pade (välja arvates tehtud erandi) müügi lin-na-asundustes ilma mingisuguse äritunnis-tusega ega sisalda üldist keeldu samade kaupade müügiks ning ei määra nendega kauplemiseks linna-asundustes erilisi tingimusi, siis peab järeldama, et OMS § 453 p. 37 ja § 463 lisa kaupade nimestikes nimetamata jäetud kaupade müüki,

seal hulgas ka tekstiilkauba müüki, võib toimetada üldises harilikus korras, s. o. lunastades selleks vastava äritunnistuse seaduses ettenähtud (OMS § 449 lisa järkude nimestikud) müügi viisi ja kauba liigi järgi. See Maksudevalitsuse seisukoht leiab kinnitust: 1) OMS § 582 juure käiva ärimaksu käsitamise instruksiooni § 104 p. 3-s, kus selgesti väljendatud, et karistus määratakse... mitte üle kahekordse selle äritunnistuse hinna, mis oleks tulnud võtta ja e- ehk väikeviisil kaupluse jaoks, müüa olnud kaupade liigi järgi. 2) a) Vene rahaministeeriumi 26. VI 1899. a. nr. 21835 otsuses, mille järgi manufaktuurkaupade müüki ei saa lugeda veokaupluseks, kuigi seda toimetatakse liikuvalt veoabinõult. b) Otsemaksude departemangu seletuses Lomža kroonupalatile 15. III 1908. a. nr. 265. 3) Maksuasutuste senises praksises (II j. k. äritunn. nõudmine jaeviisil kaupade müügi pealt veoautodelt ja vankritel), mis on otsustega kinnitanud ka Maksupeakomitee (A.-s. Sidol'i ja Boris Hirschfeldt'i ja Heinrich Koslovsky põhiärimaksu asjas — istungil 12. X 1934. a. ja A.-s. Tekla asi ist. 27. XI 1934. a.). 4) Riigikohtu otsustes — Oskar Kõrve 1928. a. põhiärimaksu asjas (Adm. osak. toim. nr. 175 — 1929. a.) ja Boris Hirschfeldt'i 1933. ja 1934. a. põhiärimaksu asjas (Adm. osak. toim. nr. 142 — II — 1935. a.). Ja kuna OMS § 449 lisa, II nimekirja, III järgukava p. I alusel antud III järgu kaubandusliku äritunnistusega kaubelda keelatud kaupade nimestiku p. 19 põhjal tekstiilkaupade müügiks on nõutav vähemalt II järgu kaubanduslik äritunnistus, siis selgub eeltoodust, et Tallinna-Harju maksuinspektori nõudmine, lunastada kandeviiisil peetud tekstiilkaupade müügiks II järgu kaub. äritunnistus aja ette, millal firma „Ideali“ omanik oma palgatud teenijate kaudu säärast kauplemist toimetas, oli täiesti seaduslik ja tema eelnimetatud otsuste tühistamiseks puudus iga sugune alus.

Samuti ei saa pidada õigeks ka Maksupeakomitee teist põhjust, mille põhjal tühistati maksuinspektori nõudmine II j. kaub. äritunnistuse lunastamise kohta igalt firma „Ideali“ teenijalt, kes käisid linna korterites tekstiilkaupu müümas. Selle Maksupeakomitee väite kohta, et § 582 „vastandina § 579 ei näe ette peale trahvi määramist veel äritunnistuse nõudmist“, tuleb ütelda, et äritunnistuse lunastamise kohustus on ette nähtud üldises korras OMS §§ 447, 449 ja 455, ja seepärast et seda kohustust ei ole korratud § 582-s, ei saa veel §§ 447, 449 ja 455 lugeda maksvusetusks. Meie näeme, et ka teised otsemaksu seaduse karistusi määravad pa-

ragraafid ei sisalda eneses teiskordseid nõudmisi, millele mittetäitmisel karistused on määratud. Nii § 580 ei korda § 480 nõudmist, § 585 ei sisalda § 488 nõudmise kordumist jne. Et aga § 579 erandina kordab karistuse määramist põhjendava nõudmise täitmist, siis on see seletatav seega, et ärimaksu seaduse karistuste määramise osas § 579 on sissejuhatava tähtsusega ja tema juhatusel tuleb analoogiliselt seletada ka sama osa järgnevaid paragraafe. Et see seletus peab paika just § 582 kohta, selgub selle paragraafi juure antud ärimaksu seaduse instruksiooni seletusest (§ 104 p. 3), kus on selgesti väljendatud, et karistust § 582 järgi määratakse mitte üle kahekordse selle äritunnistuse hinna, mis oleks tulnud võtta. Seega äritunnistuse nõudmist, veel pärast trahvi määramist, tuleb lugeda seaduslikult põhjendatuks ja seda tuli nõuda kõigi firma „Ideali“ teenijate pealt, kes eelpool seletatud viisil tekstiilkaupu müütasid. Firma „Ideali“ omanikul oli lunastatud tema päralt oleva ettevõtte peale, kust otseteed müüdi tekstiilkaupu ja jahu, II järgu kaubanduslik äritunnistus. Selle äritunnistuse põhjal oli temal õigus pidada oma ettevõtte tarvis selle ja OMS § 373 põhjal ka reisiselle (commis-voyageurs), kuid maksuinspektori 20. II 1935 otsuses tähendatud firma „Ideali“ teenijaid ei saa reisisellideks lugeda, sest reisisellige amet ja kohustused piirduvad ainult kaasaskantavate mustrite järgi kauba müügile pakkumisega ja tellimiste vastuvõtmisega. Käesoleval korral on aga eelnimetatud isikud kohvris kaasaskantavat kaupa müütnud otseteed soovijale, sõlmides vastava ostumüügilepingu ja võttes vastu raha, kuid seesugune müügiviis Vene senati 12. XII 1912. a. nr. 15965 seletuse järgi ületab reisisellige tegevuse piiri ja kuulub eraldi maksustamisele kui harilik iseseisev kaubanduslik ettevõtte, mida ka maksuinspektor oma 20. II 1935. a. otsusega on teinud. Äritunnistuste lunastamist nende ettevõtete jaoks on aga nõutud firma „Ideali“ omanikult, sest toimetuse andmete järgi need teenijad tegutsesid firma nimel, saavad firmalt kindla kuupalga ja müüvad firma kaupa, ning kõik riisiko äritehingutelt lasub firmal.

Käesoleva asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulanud, leiab riigikohus, et maksudevalitsuse direktori kaebus tuleb rahuldada kaebuses toodud kaalutlustel, milledega riigikohus täiesti ühineb.

Seepärast riigikohus otsustas: Maksupeakomitee otsus 17. juunist 1935. a. tühistada ja asi Maksupeakomiteele uueks otsustamiseks saata.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register

novembrikuu teisel poolel.

(Järg.)

Registreeritud muudatused:

31. Anton Steinberg jätkab äritegevust, avades V.-Põltsamaa vallas metsatööstuse ja Põltsamaal, Jõgeva 26, toiduainetekaupluse.
32. Eduard Supp jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Koidu 92, toiduainete- ja piimakaupluse.
33. Tallinna Vabatahtlik Tuletõrje Ühing, Tallinn, lahkunud juhatuse liikmed Hans Klaus ja Johannes Lindemann, juhatuse liikmeiks valitud Harry Klau ja Georg Semiskar.
34. Aleksander Tillemanni segakauplus asub Vastse-Kuuste vallas (varem Sõmerpalu vallas).
35. Aleksander Treikelder, liha ostu-müügiäri asukohaks on Tallinn, Köhleri 6—1 (enne Jakobsoni 46—6); Tallinnas, Vilmsi 23, avanud vorstitööstuse. Mõlemaid ettevõtteid peab firma all „Al. Treikelder“.
36. Juhan Ustav, Tartu, Kloostri 14, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Juhan Ustav surnud, ettevõtte üle läinud abikaasale Marie Ustavile. kes tegetseb firma all „Marie Ustav“.
37. Minna Vebeli toiduainetekauplus asub Tallinnas, Invaliidi 4 (varem Liivalaia 28).
38. Emilie Veidenbaum jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Terase 16, toiduainetekaupluse.
39. Mehaaniline jalaõudetööstus „Eestiking“ R. Velsker ja Ko., Tallinn, Lutri 3, lahkunud täisosanik Artur Oja, moodustatud uus täisühing endise firma all, kus täisosanikeks on Rudolf Velsker ja Otto Velsker; osakapital Kr. 550.—.
40. Rudolf Velsker peab ainuisikliku äripidajana Tallinnas, Laadapl. 208, jalaõudekauplust.
41. Alide Väli on avanud Tallinnas, Maneesi 4, toiduainetekaupluse (peab edasi kudumistööstust Nõmmel, Apteegi 13).

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Johannes Ainsalu, Tartu, Narva 91, saapatööstus.
2. Talurahvakauplus „Usaldus“ Joh. Habel, Keila al., Jaama tän.
2. Tallinna Maitseainetetööstus S. Helgesen, Tallinn, Aida 8, ärip. Sophus Helgesen.
4. Viktor Ilves, Tallinn, Terase 16, toiduainetekauplus.
5. Emma Jürvetson, Pärnu, Karja 19, toiduainetekauplus.
6. Juhan Kiin, Tartu, Kauba 9, mütsikauplus.
7. N. Kondor, Tallinn, Kristiine 6, toiduainetekauplus, ärip. Nelly Kondor.
8. Söögisaal „Flandria“ V. Krik, Tallinn, Rae-koja pl. 5, ärip. Vanda Krik.
9. Leo Müllerson, Sõmerpalu v., kraavikaevamistööstus.
10. Liisa Pihel, Tallinn, Paldiski mnt. 31-a, õllekauplus.
11. Voldemar Pihlakas, Tallinn, S. Tartu mnt. 20, toiduainetekauplus.
12. Rudolf Pärnits, Tallinn, Maneesi 4, toiduainete- ja piimakauplus.

13. Marge Ranne, Tallinn, Heeringa 22, pudu- ja kirjutusmaterjaalikauplus.
14. Hans Soots, Pärnu, Karja 30, toiduainetekauplus.
15. Johannes Spirka, Narva, Moonaladu 11, toiduainetekauplus.
16. Nikolai Süld, Tallinn, Kristiine 27, toiduainetekauplus.
17. A. Tauts, Tallinn, Köhleri 24, toiduainetekauplus, ärip. Arnold Tauts.

Äride register

detsembrikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Jalaõudekauplus S. Altrop, Jõhvi, Kaubamaia 7, ärip. Leonhard Altrop.
2. Juuli Balder, Undla v., Kadrina, segakauplus.
3. Voldemar Daiber ja Richard Lehtmets autobuseliin, Erastvere v., Kanepi, täisühing. täisosanikud Voldemar Daiber ja Richard Lehtmets, osakapital Kr. 1.000.—.
4. Kornelius Edesi, Erastvere v., Kanepi al., toiduainetekauplus.
5. Louis Frankenthal, Tallinn, Koidula 14, toornahkade- ja loomakarvadeäri.
6. Natalie Frey, Tallinn, Endla 16—9, kleidikraede õmbluse tööstus.
7. Kübaraäri „Juno“ R. Hasak, Tallinn, Vene 1, ärip. Rebekka Hasak.
8. K.-m. „Tekka“ A. Kaarmann, Tallinn, Viiru 14, segakauplus (portselan, kellad, elektritarbed j. t.), ärip. Agda Kaarmann.
9. H. Kalbas, Kõo v., Võhma al., toiduainetekauplus, ärip. Harald Kalbas.
10. J. Kanter, Tallinn, Jirgensoni 14, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Johannes Kanter.
11. Anna Kengsepp, Pärnu, Laatsareti 7, toiduainetekauplus.
12. Vassili Maripuu, Viimsi v., Piriita, toiduainetekauplus.
13. Erich Ots, Tallinn, Kaupmehe 22, mehaaniline jalaõudetööstus.
14. Amanda Peterson, Valga, Kesk 11, pudu- ja peennahakauplus.
15. M. Scheschkov, Tallinn, Sauna 1, toiduainetekauplus, ärip. Marie Scheschkov.
16. Maria Sõrojegin, Tallinn, Kungla 8, toiduainete- ja piimakauplus.
17. Keemia-laboratoorium „Calida“ E. Tiivas, Tallinn, S. Ameerika 19-a, ärip. Ella Tiivas.
18. Mart Tikkar, Tallinn, Viru 8—2, pruugitud grammofoniplaatide müük.

Registreeritud muudatused:

1. Aleksander Altofi segakauplus asub Võhmuta vallas (varem Väinjärve vallas).
2. Karla Einmaa (endise nimega Karl Einmann) jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Uus-Kalamaja 31 toiduainetekaupluse firma all „K. Einmaa“.
3. Israel Goldberg lõpetanud Tartus, Jõe 15 asunud metsatööstuse, peab edasi metsamaterjaaliladu Tallinnas, Uus Sadama 6 ja Luha 16,

4. Evald Härm lõpetanud Tallinnas, Kodu 7 asunud toiduainetekaupluse, peab edasi samasugust kauplust Tallinnas, Kivimurru 3.
5. Sukatööstus Ilka S. Jakobson & Ko., Tallinn, Tatari 20, usaldusühing, sõlmitud uus usaldusühingu leping 14. novembril 1935, osakapitaliks on Kr. 2500.—; prokurist Ernst Tiitsmann.
6. Klaasi- ja metsatööstuse aktsiaselts „Järvakandi tehased“, Tallinn, asjaajaja-direktor Edmund Schiffer lahkunud.
7. Marta Kivi jätkab äritegevust, avades Pärnus, V. Veski 12 toiduainetekaupluse.
8. Anna Klein'i toiduainetekauplus asub Pärnus, V. Veski 9 (varem V. Veski 12).
9. A. ja J. Krutop, Tallinn, Laadaplats 197, jalanoodekauplus. Täisühingust lahkunud täisosanik Johannes Krutop, mis ajast jääb ettevõtte ainuisklikuks äripidajaks Aleksander Krutop, kes tegutseb firma all „A. Krutop“.
10. Harry Limberg, Tallinn, V. Karja 3—6, speditsooniäri, kustunud Konstantin Tambergi prokuura.
11. Kurt Normann'i toiduainetekauplus asub Pärnus, Kuninga 34 (varem Jannseni 31).
12. Jakob Peterson, avanud toiduainetekaupluse Pärnus, Karja 30, toiduainetekaupluse Pärnus, Kalamehe 11 lõpetanud.
13. Mineraalvete ja karastusjookide tehas R. Scheibe, rentnik A. B. Schvallbach, Tallinn, S. Tartu mnt. 14, äripidaja Albert-Berthold Schvallbach ettevõtte üle annud Anton Viidik'ule, kes on ainuisklikuks äripidajaks ja tegutseb firma all „Mineraalvete ja karastusjookide tehas R. Scheibe“.
14. Eduard Supp, Tallinn, Koidu 92, ärialaks on „toiduainete-, piima- ja õllekauplus“.
15. Hendrik Tallmeister jätkab äritegevust avades Tallinnas, Koidu 95 nõõbitööstuse (pesunõõbid) firma all „Nõõbitööstus IRIS Hendrik Tallmeister“.
16. Claudia Tamm jätkab äritegevust avades Tallinnas, S. Tartu mnt. 41—2 naiste rõivaõmblustöökoja.
17. Aleksander Visso lihakauplus asub Tallinnas, V. Patarei 8-a (varem Toom-Kuninga 22).
18. Harry Ziehr lõpetanud Võrus, Petseri 23 ja Tallinnas, Vilmsi 54-a asunud karja ja toornahkade ostu-müügiäri, peab edasi samasugust äri Tallinnas, Kaarli puistee 7—5.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. E. P. Floss, Tallinn, Liivalaia 16, ahjutööstus, ärip. Erich Floss.
2. Johan Hanson, Laiksaare v., metsatööstus.
3. Hermann Jürgenson, Pärnu, Turupl. 52, lihakauplus.
4. Kübaraäri „JUNO“ M. Kiisk, Tallinn, Vene 1, ärip. Marta Kiisk.
5. Jaan Kink, Pärnu, Laatsareti 7, toiduainetekauplus.
6. R. Kõima, Tallinn, Sauna 1, toiduainetekauplus, ärip. Rosalinde-Adelheide Kõima.
7. Riidetrükitööstus „IRAANA“ Fr. Küssner ja Ko., Tallinn, Volta 3. Täisühing, täisosanikud Friedrich Küssner, Ernst Deutsch, Paul Sacharov.
8. Voldemar Lauba, Viimsi v., toiduainetekauplus.
9. Marie Lensment, Polli metskond, metsatööstus.
10. Miralda Leppik, Tallinn, Viru 8—2, pruugitud grammofooniplaatide müük.
11. Jaan Link, Luke v., jahuveski.
12. Majandustarvetekauplus „TULUS“ P. Lutt, Tallinn, Tartu mnt. 32, ärip. Peeter Lutt.
13. J. Maasikas, Tallinn, Herne 24, toiduainetekauplus, ärip. Johannes Maasikas.
14. M. Matson, Leisi, riigiviina-, piirituse- ja segakauplus, ärip. Melanie Matson.
15. Kivitööstus K. Pahut, Tallinn, S. Juhkentali 4, ärip. Kaarel Pahut.
16. S. Padjus, Viljandi, Kauba 11, lihakauplus, ärip. Siim Padjus.
17. Leena Preimer, Tallinn, Kungla 8, toiduainete- ja piimakauplus.
18. Johannes Pruu, Tallinn, Girgensoni 14, toiduainetekauplus.
19. Marie Reinberg, Tallinn, S. Tatari 18, lihakauplus.
20. Erich Reinald, Tartu, Öne 17, lihakauplus.
21. Keemia-tehn. laboratoorium „Calida“ V. Seeberg, Tallinn, S. Ameerika 19-a, ärip. Volde-mar Seeberg.
22. Voldemar Seeberg, Tallinn, Vene 8—3, raua- ja terasekauba esindus.
23. Kasti- ja puukiutööstus „Standard“ E. Strandmann, Tallinn, Siimoni 1, ärip. Ernest Strandmann.
24. Adele Vilken, Tallinn, Rüütli 2, söögimaja.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Schmeling, Kurt ja Ahlmann, Valdraut .	28. IX 35	R. T. lisa nr. 85 25. X 35	Harjumaal, Anija v. Tallinnas, V. Pärnu m. 9-1.
Dobrovolsky, Vassili ja Čelnokov, Kiira	25. VII 35	„	„ Luise t. 17. „ Kõie t. 1.
Leinsaar, Hans ja Laube, Elfriede	30. IX 35	„	„ Uus t. 3.
Schimschilevitsch, Abram ja abik. Hanna	4. X 35	„	„ Raua t. 33.
Riesenberg, Leopold ja Viira, Amanda Karli t.	23. IX 35	„	Tartus, Lao t. nr. 2-a.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Kaupmees Johann Kuhhi kahekordne juubel.

Esmaspäeval, 30. detsembril s. a., pühitses Tartus üldtuntud äripidaja Johann Kuhhi oma 70. sünnipäeva ja 40-aastast ärijuubelit.

Sündinud on juubilar 30. detsembril 1865. a. Kähris ja peagi asunud elama Tartusse, kus on ta alatine elukoht. Kaubanduslikul alal on lugupeetud juubilar tegutsenud juba 40 aastat, ning praegusel äri asukohal Tartus, Kaubahoovis, üle 33 aasta.

Johann Kuhhi on Tartu Kaupmeeste Ühisuse asutaja liige, praegu seistes ka tähendatud ühisuse juhatuses tegevliikmena, ühtlasi olles Kaubandus-tööstuskoja suur- ja keskkaubanduse sektsiooni liige ja Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna juhatuse liige. Peale selle pikemat aega tegutsenud Tartu linna maksukomisjones kaasistujana, ärieringkondade esindajana. Peale selle on juubilar ka A.-S. Tartu Kauba Panga revisjonikomisjoni liige. — Kõikjal on lugupeetud juubilar oma tegevusega üldist rahulolu ära teeninud ja ärieringkondade tunnustamist leidnud.

Peale selle on J. Kuhhi pikkade aastate jooksul, juba alates noorest east, olnud lauluharrastaja, tegutsedes Miina Hermann, A. Läte ja vene koorijuhi, ülemaailmse kuulsusega Slavjansky kooris, viimases esimese tenorina-solistina osa võttes kontsertidest, milliseid Slavjansky korraldas enamikus tolleaegseis Euroopa riikides ja ka Põhja-Aafrikas.

Soovime lugupeetud juubilarile veel palju aastaid ja helgeid päevi ning nooruslikku tuld, mida praegugi juubilarist lakkamatult näib hooavat.

Balti ja Valge mere minimaalsed metsaveo prahinormid maksmapandud.

Rahvusvaheline Laevaomanikkude ja Maakerite Keskühing „Baltic & International Maritime Conference“ telegrafeeris 13. detsembril Eesti Laevaomanikkude ühisusele, et kuna on tulnud 15 mereriigist vajalik toetus metsaveo minimaalprahtidest kinnipidamiseks, siis need minimaalprahid pannakse kohe maksma. Ükski laevaomanik ei prahi metsaveol, mis toimub 1936. a. 1. jaan. alates, oma laevu alla minimaalprahide.

Kokkulepe on maksev Balti ja Valge mere metsa veol Inglismaale ja kontinendi sadamaisse ning ajalepingu kohta. Ka Eesti laevaomanikud on selle aktsiooniga ühinenud. Normid on saadaval Kaubandus-tööstuskoja laevasõidusektsioonis.

Eesti meremeeste palgad kaugesõidus 1. XII 1935. a.

Alates 1. XII 1935. a. hakkasid kehtima kaugesõidus enamuses eesti laevades järgmised normid kuus:

Eesti meremeeste palgad kaugesõidus.

Kutsejärg	Sõit väljaspool Balti merd	Sõit Balti mere ja väljaspoolsete sadamate vahel
Laevajuht	300—360	300—350
Tüürimehed:		
I üle 2000 br.-reg.-tn.	215	210
I 1000—2000 „ „ „	205	200
I alla 1000 „ „ „	195	190
II üle 2000 „ „ „	170	165
II 1000—2000 „ „ „	165	160
II alla 1000 „ „ „	155	150
III üle 2000 „ „ „	155	150
Mehaanikud:		
I üle 1000 HP	260	255
I 500—1000 „	245	240
I 250—500 „	230	225
II üle 1000 „	200	195
II 500—1000 „	190	185
II 250—500 „	175	170
III üle 1000 „	170	165
Radiotelegrafist	155	150
Assistent	130	125
Pootsman	120	115
Puusepp	117	112
I j. madrus	95	90
II j. madrus	85	80
Tekipoiss, kokapoiss üle 6 kuu sõitn.		
	65	60
Junga (õpilane)	45	40
I j. stjuuard, kokk	100	95
II j. stjuuard, kokk	85	80
Kajutiteenija	80	75
I j. kütja	100	95
II j. kütja	90	85
Trimmer	85	80

DRÄGERWERK-LÜBECK

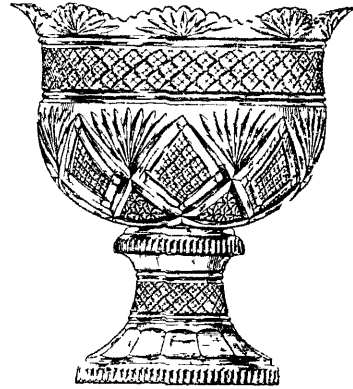
**KÕIK ÕHU JA GAASIKAITSE
VARUSTUSED —**

**KAITSEVÄELE JA
TULETÕRJEÜHINGUILE**

AINUESINDAJA: KAUB.-KONTOR

«**BALTIK**»

PIKK 33 TEL. 465-06
TALLINNAS

**KLAAS- JA PORTSELAN-
nõud ning teised**

MAJATARBED

suures valikus

A/S. D. MIRVITZ JA PD

Tallinnas, S. Tartu m. 13, Estonia pst. 13
Tartus, Raekoja tn. 6

Kaubavahetus N. Venega.

Novembrikuu jooksul on Eestist N. Venesse läinud kaupu kokku 166 vag. 228 tn., selle hulgas suuremal määral elussigu, 104 vag. 1789 tk., elusloomi 51 vag. 149 tk., põlevkiviõli 3 vag. 44 tn. ja muid kaupu vähemal arvil.

Samal ajal on N. Venest Eestisse tulnud kaupu kokku 98 vag. 1445 tn., sealhulgas suuremal arvil soola, 30 vag. 528 tn., malmi kangides 20 vag. 336 tn., kaoliini 12 vag. 202 tn., kloorlupja 5 vag. 59 tn. ja muid kaupu üksikute vagunite viisi.

**Kalakonservide müügi võimalusi
Bulgaaria turul.**

Meile on soovitatud energilise ja korraliku agendina härra Lev Soulmenev'i (venelane) kalakonservide müügi alal Bulgaarias. Hra Soulmenevi aadress on Benkonovski 12, Sofia. Hra Soulmenevil ei olevat isiklikku kapitali, nii et tema oma arvel ei või osta, küll aga agendina turgu sisse töötada. Eesti kiludele, sprottidele ja vahest ka teistele kalakonservidele olevat teatud minekuvõimalusi Bulgaaria turul.

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba sh.	33/0
Rosario Santa Fe ”	—
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian sh.	15/—
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg	sh. 5/6—5/9
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg	sh. 7/—
Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten £	83/—
Tows, Soviet ”	83/—

20 XII. Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri sh.	80/—83/—
Daani ”	82/—
Hollandi ”	77/—
Eesti ”	75/—
Rootsi ”	77/—
Poola ”	73/—

Munad — 120 tk.

Eesti sh.	—
---------------------	---

Või.		Kaerad.	
Manchesteris 20. XII 35. a.		Sisemaa, 50 kg eest loco . . .	—
Eesti sh.	106/—108/—	Suhkur, cwt. (50 kg)	
Läti, punane	106/—108/—	New York. 20. XII	
„ must	—	Hollandi sh.	6/8 ¹ / ₂
Soome	124/—127/—	Belgia	6/—
Rootsi	123/—125/—	Tšehhi	6/10 ¹ / ₂
Daani	128/—131/—	Poola	6/—
Uus-Meremaa finest	91/—	Riis Rmk.	10.50
first	94/		
Hamburg.		Või.	
Nisu.		Berliin 6. XII	
Sisemaa, 50 kg eest Rmk.	—	Saksa Markenbutter . . . Rmk.	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term. Hfl.	5.77	„ feine Molkereibutter „	—
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. „	5.97	„ Molkereibutter . . . „	—
Hard Winter, cif 100 kg eest „	—	Landbutter	—
Rukis.		Kochbutter	—
La Plata, Hamburgis Rmk.	3.30	Eesti	—
„ Amsterdamis	3.25	Läti, punane	—

Välisbörsid.

	L O N D O N											
	12. XII	13. XII	14. XII	16. XII	17. XII	18. XII	19. XII	20. XII	21. XII	24. XII	27. XII	
Frank	74.46	74.51	74.51	74.54	74.51	74.35	74.69	74.72	74.79	74.81	74.84	
Dollar	4.9243	4.9281	4.9275	4.9262	4.9281	4.9281	4.9281	4.9293	4.9281	4.9281	4.9293	
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	
Saksa mark	12.235	12.250	12.250	12.255	12.250	12.245	12.270	12.255	12.270	12.265	12.270	
Soome mark	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	227.—	
Floriin	7.2675	7.2750	7.2750	7.2725	7.27	7.2625	7.28	7.2750	7.2725	7.2750	7.2725	
Liiira	—	—	—	61.—	61.06	61.06	61.06	59.18	61.25	61.28	61.37	
Helveetsia fr.	15.180	15.190	15.185	15.185	15.177	15.142	15.205	15.200	15.197	15.185	15.185	
Tšehhosl. kr.	118.68	118.75	118.81	118.68	118.75	118.50	118.87	118.93	119.12	119.12	119.18	
Belga	29.200	29.215	29.205	29.225	29.210	29.185	29.255	29.270	29.275	29.275	29.285	
Peseeta	—	—	—	—	35.96	—	36.040	36.030	—	36.100	36.130	
Šilling	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.31	26.31	26.31	26.31	
Slott	26.09	26.09	26.09	26.09	26.12	26.03	26.12	26.15	26.18	26.18	26.18	
Pengo	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	
Latt	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	15.12	
Litt	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25	29.255	29.25	29.25	29.25	29.25	
Tšerv.	5.684	5.686	5.682	5.669	5.669	5.669	5.669	5.658	5.692	5.694	5.695	
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	
Hõbe p/unts	26 ⁷ / ₈	—	26 ⁷ / ₁₆	26.	24 ⁷ / ₈	23.	22 ³ / ₁₆	21 ³ / ₄	—	20 ⁷ / ₈	21.—	
Plaat. p/unts	—	—	—	—	—	—	—	—	127/6	—	—	
Kuld p/unts	141 sh. 2 d.	141 sh. 1 d.	141 sh. 1 d.	141 sh. 1 ¹ / ₂ d.	141 sh. 1 ¹ / ₂ d.	141 sh. 3 d.	141 sh. 1 d.	141 sh. 1 ¹ / ₂ d.	141 sh. 1 ¹ / ₂ d.	141 sh. 1 d.	141 sh.	
	B E R L I N											
	13. XII	14. XII	16. XII	17. XII	18. XII	19. XII	20. XII	21. XII	27. XII			
Naelsterling	12.260	12.260	12.260	12.260	12.25	12.265	12.26	12.27	—	12.28		
Frank	16.45	16.445	16.445	16.445	16.445	16.41	16.42	16.405	—	16.395		
Dollar	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	2.488	—	2.488		
Rootsi kroon	63.20	63.20	63.20	63.20	63.15	63.22	63.20	63.24	—	63.30		
Daani kroon	54.74	54.74	54.74	54.74	54.69	54.75	54.73	54.77	—	54.82		
Norra kroon	61.55	61.55	61.55	61.55	61.50	61.57	61.55	61.59	—	61.65		
Soome mark	5.40	5.40	5.40	5.40	5.395	5.40	5.40	5.40	—	5.405		
Floriin	168.48	168.53	168.53	168.53	168.55	168.36	168.45	168.65	—	168.72		
Liiira	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	—	20.—		
Helveetsia fr.	80.70	80.74	80.72	80.72	80.78	80.56	80.74	80.72	—	80.79		
Belga	41.95	41.95	41.97	41.96	41.96	41.93	41.90	41.91	—	41.93		
Latt	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	—	81.—		
Eesti kr.	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	—	68.—		
Litt	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85	41.80	41.80	41.77	—	41.72		

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

Kroonid.

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvillase kotiga.

	Kroonid.
Liha, sea, I sort	1 kg. 0.50—0.55
Liha, looma, I sort	” 0.22—0.40
Õlikoogid, linaseemne	100 kg. 12.50
Sojatangud	” 13.75
Nisukliid	” 9.50
Maapähklikoogid	” —

Nisupütül:

„Eesti parem“	100 kg. 37.—
„Kalev“	” 34.—
„Kungla“	” 32.—
„Sampo“	” 25.—
Manna	” 38.—
Granular	” 34.—
Poolsõre	” 37.—
Sõre	” 38.—
Rukkipütül	” 21.—
Kaerahelbed	1 kg. —.28
Jahud: rukki	100 kg. 13.90—14.50
nisu pehme — sõre	25.00—38.—

A/S. Rotermanni teh.

Jahud: rukki	100 kg. 14.00—14.30
” ” pütül	” 20.00—21.—
” nisu, pehme — sõre	” 23.00—38.—
Nisu	” 16.00—19.—
Rukis	” 12.00
Kaerad, toidu	” 8.00—9.—
Odrad, õlle	” 16.—
” toidu	” 11.00—12.—
Riis, Burma II	” 45.00—46.—
Kartulid, piirituse	” 1.90—2.40
” vabriku	” 1.70—2.10
” sõõgi	” 2.20—2.50
Kartulitärklis „Supérieur“	” 23.—
Siirup, kartuli, 42%	” 24.00—26.—
Glükoos	” 24.00—26.—
Margariin, kodumaa	” 70.00—80.—
Juust, „schveitsi“, kodumaa	1 kg. 1.20
Kakao, Hollandi	” 1.80—2.40
” Eesti	” 2.00—2.30
Kohv, Rio, Santos jne.	1 kg. 4.35—5.—
” Kesk-Ameerika sordid	” 6.50—7.50
Tee, laht, oransh Pekoe, Tseilon	” 5.50—6.—
Tee, laht., oransh Pekoe, Java	” 5.00—5.50
Suhkur, peenike, valge	100 kg 42.25—42.50
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	” 2.50
Irboska ja Narva, mäesool	” 2.50
” lahtine, Saksa, mäesool	” 2.50
” ” Inglise, mäesool	” 2.50
Heeringad, Soti Spent	” 26.00—29.—
” ” „Matties“ I s. tinn	” 37.00—40.—
” ” „Matties“ II s.	” 34.00—35.—
” ” „Matfulls“	” 40.00—45.—

Puuvillane riie, Bjas, netto . . mtr. 0.49.50—0.62.50
 ” ” Mitkal ” 0.36.50—0.47.50

Linahindade noteerimise komisjon noteeris 13. XII 1935 järgmised lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petersi- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	120	118
hoffsdreiband HD	111	109
dreiband D	102	100
ordinäärdreiband OD	91	89
liivi ordinäärdreiband LOD	80	78
takupraak H	68	66
Ehitustakk		
Tendants: vaikne.		
Takud, Codilla I	1 kg 80	
” ” II	” 68	
” ehituse	” 17	
Linaseemned, külvi, 99%	100 kg 27.00—28.—	
Õli linaseemned, % baas,	” 19.00—21.—	
Kivistäsi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud	1000 kg 27.50	
” auru, Newcastle	” 26.—	
” sepa	” 27.50	
Koks, kütte		—
” gaasi, Tallinna gaasivabr.	” 50.—	
Kütteturvas (riigi turbatööst.)	” —	
Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto	” 8.—	
Kütteõli,	100 kg. 4.60 (v. 5.—)	
Raskeõli	” 7.25 (v. 5.—)	
Estobituumen A. B. C (gudrong) 100 kg		8.75
” ” tünnid br.	” 8.75	
” ” D. E. (pigi)	” 9.25	
Katuselakk,	” 4.75 (v. 5.—)	
Fenolaat, tünnid, netto	” 4.75 (v. 5.—)	
Karbolineum „Estokarbolineum“		9.75—10.75
” A. B. netto	” 7.75	
” „Estokarbolineum“ C, netto	” 16.75 (v. 8.—)	
Raualakk, tünnid, netto	” —	
Imbutusõli A, netto, tünnid	” —	
” B	” —	
” C	” 5.25	
Tolmuõli	100 kg. —	
Asfaltmastiks	” 5.25	
” emulsioon	” 9.25	

	Kroonid
Viljapuu-karbolineum, netto . . . ltr.	0.30
Autobensiin	0.28
Diiselmootor-nafta 1kg.	0.10
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	0.11
" -nafta	0.11
Raud, sordi 100 kg.	14.00—14.50
" latt	14.00—14.50
" vits	18.00—18.50
" plekk	18.50—27.00
" plekk, tsingitud	29.00—32.00
" talad	14.—
Teras, nikkel	—
" valu	25.00
" talla, ree	18.50
Inglitina	485.00—500.00
Seatina	48.00—50.00
Vaskplekk, punane 100kg.	140.—230.—
" valge	130.—190.—
Tsinkplekk	63.00—75.00
Masinaõli, vene	19.00—20.—
" ameerika	—
Mootoriõli, poola	—
" ameerika	35.00—60.00
Autoõli, poola	37.00—60.00
" ameerika	—
O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt- teõli, tsistern. fr. Tallinn . 1000 kg	—
Linaseemneõli 100 kg	70.00—72.00
Värnits	70.00—72.00
Tsilindriõli, Ameerika	37.00—48.00
Nafta, Vene	10.00—11.—
" Ameerika	10.00—10.50
" Poola	10.00—10.50
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	10.75—11.75
" Ameerika	10.75—11.75
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi- tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. I. netto 0.26	—
O/Ü. Eesti Kiviõli bensiin, "Estolin", tsistern. fr. Tall., ühes teede- maks.	35.00—36.00
Bensiin, I s. välisbensiin	40.00
Peusooda, kodumaa 100 kg	8.75—9.25
Seebikivi	30.00—32.00
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.	6.00
" tsinkvalge, välism.	0.45—0.46
" tinavalge,	0.76—0.78
" ooker,	0.16—0.26
Superfosfaat kott	—
Segafosfaat	—
Kaalisool	—
Lubiammoonsalpeeter 20,6% kott	—
Väävelhapu ammoniaak 30%	—
Fosforiit, eesti 25—27%	—
Paber, rotatsiooni 100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere, pütt	6.45
Kriit, toores 100 kg.	4.00—4.50
" pestud	4.00—4.50
Kivitõrv	14.00—23.00
Puutõrv	15.00—17.00
Lubi	2.50
Kips, jahvatatud	15.00
" krohvimise	27.00
Telliakivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	40.00
Silikaat, I s., fr. vabrik	35.00
Tulftikud, originaalkast (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast 1 kg.	2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s.	2.70
" II s.	2.50
" III "	2.30

Metsamaterjalide hinnad fr. laduplats Tallinn.		Kroonid.
Palgid: kuusk ja mänd thm. kr.		13 00—14.—
Pakud, kase		14.00—24.—
" lepp, I sort		3.—
" II sort		20.—
" haab, I "		35.—
" II "		25.—
Saetud materjal, plangud + 25% laudu		—
" kuusk u/s		25.—
" IV sort.		21.—
" mänd u/s		27.—
" IV s		23.—
Kastilauad		40.—
Paberipuu r.-m.		6.—
Toepuu		5.—
Tendents: on märgata huvi.		

Puuvill. Liverpooli börs.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest	ingl. pennides (d) loko
	6.40
dets. 6.17, jaan. 6.16, märts 6.15, mai 6.10, juuli 6.06, okt. 5.87.	

Peekonsigade hindadeks on 16.—21. XII 1935.

Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	Siseturu- hinnad
60—72 kg	0.68	0.63	0.57		
55—59,5 " }	0.63	0.59	0.53		
72,5—75 " }	0.59	0.55	0.52		
50—54,5 " }					
75,5—80 " }					

Kanamunad. Tendents: eksportmunadel vaikne, siseturumunadel vaikne.

Põllutööstusministeeriumi Põllumajand. Osak. kanamunade hinna noteerim. komisjon noteeris 13. XII järgmised kanamunade hinnad: 1 kg eksportmune hind franko kogumispunkt Kr. 1.15, koos juuremaksuga hinnad franko kogumispunkt Kr. — kg, mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures kr. 0,65 kümme
55 " " " " " 0,68 "
60 " " " " " 0,71 "
1 kg siseturu mune Kr. —, mis vastab:
üle 50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.51 kümme
üle 40 " " " " " 0.55 "

Või. — Tendents: vaikne.

I s. 1 kg kr. 1.39, mis on tulnud sisse 7. XII—13. XII 1935. a.

P r a h i d.

Lina.			
Tallinn — Dundee	1016 kg.	sh	30/—
" — Belfast	"	"	40/—

Puumaterjalid.	Standard		
Tallinn — London	"	sh	32/— n.
" — Hull	"	"	36/— br.
" — Southampton	"	"	42/6
" — Manchester	"	"	40/—
" — Grangemouth	"	"	30/—
" — Belfast	"	"	45/—
" — Dundee	"	"	31/—
" — Antwerpen	"	"	35/—
" — Gent	"	"	36/—
" — Rotterdam	"	hfl.	14.—
" — Amsterdam	"	"	14.50

Segakaup.

Tallinn — Stettin 1000 kg.	rmk.	18.—30.—
" — London 1016 kg.	sh	17/—40/—
" — Stokholm 1000 kg.	rkr.	11.—30.—
" — Stettin, või, tünn	rmk.	1.50
" — London	sh.	2/6

Väärtpaberite kursid.

Tallinna börsil 30. X 1935. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt.	Viimane diviid.	Tehtud	Ostjad	Müüjad	Kroonides	
1927. a. 7% välislaen (dollarites) \$	1000	—	—	3600	3700		
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	66	68		
Majand.-min. rahandusosakonna pantkirjad:							
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—		
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	62	—		
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	60	62		
Pikalaenu Panga:							
pantk. (20 a.) 7%	1000	—	—	1000	—		
" (5 a.) 5 1/2%	5000	—	—	—	—		
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—		
Eesti Maapanga:							
8% pantk. (6 s.)	100	—	—	100	101		
6% " (3 s.)	100	—	—	100	—		
6% " (1 ja 5 s.)	100	—	—	95	—		
6% " (2 s.)	100	—	—	95	—		
4% " (4 s.)	100	—	—	—	—		
Asunduskapitali 4% võlakirjad	100	—	—	90	—		
6% Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	100	—	—	94	95		
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	96	96	97		
Tall. Immobiilpank rbl.	100	—	—	3.—	3.25		
Aktsiad:							
Eesti Panga aktsiad	50	8%	63	63	66		
Pärnu Krediitpanga akts. A.-s. „Port-Kunda“	50	3%	—	—	—		
" „Ilmarine“	100	—	—	—	—		
" „Fr. Krull“	50	—	—	—	—		
" „Massoprodukt“	50	—	—	—	—		
" „Saku õllefabr.“	50	—	—	—	—		
" „Türi paberi- ja puu-papivabr.“	50	—	—	—	—		
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—		
" „Põhja Kinnit.-selts“	50	8%	—	—	—		
" „Eestimaa Trüki-koda“	50	3%	—	—	—		
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—		
" „Balti puuvilla ket-ramise ja kudumise vab-rik.“	50	—	—	—	—		
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	6%	—	—	—		
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s. „Volta“	50	8%	—	—	—		
A.-s. „Sindi Tekstiilvab-rikute Ühisuse“ osa-tähed	50	—	—	—	—		
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	4%	—	—	—		
Eesti kindlustus-aktsias. „Polaris“	50	12%	—	—	—		
Piiritusepuhastamise vab-rikute o/üh.	500	3%	—	—	—		
A.-s. „Siegel“	50	6%	—	—	—		

Tallinna fondibörsi kursisedel

		19. XII 1935	20. XII 1935	21. XII 1935	23. XII 1935	24. XII 1935	28. XII 1935
New York 1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
	M.	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin (clearing) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—
	M.	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50	138.50
Helsingi 100 soom. m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	24.35	24.20	24.20	24.15	24.20	24.15
	M.	24.65	24.50	24.50	24.45	24.50	24.45
Amsterd. 100 flo-rini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	249.15	248.55	248.65	248.50	248.85	249.95
	M.	252.15	251.55	251.65	251.50	251.85	252.95
Riiia (clearing) 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	112.50	112.50	112.50	112.50	118.30	118.30
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	119.50	119.—	119.05	119.—	119.15	119.15
	M.	121.—	120.50	120.55	120.50	120.65	120.65
Brüssel 100 bel-gat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	62.—	61.85	61.85	61.80	61.85	61.80
	M.	63.—	62.85	62.85	62.80	62.85	62.80
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—	30.—
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	15.25	15.20	15.20	15.15	15.15	15.15
	M.	15.55	15.50	15.50	15.45	15.45	15.45
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.95	68.95	68.80	68.80	68.80	68.80
	M.	70.35	70.35	70.20	70.20	70.20	70.20
Budapest 100 pen-got	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.55	69.30	69.25	69.15	69.15	69.15
	M.	70.55	70.30	70.25	70.15	70.15	70.15
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.80	61.60	61.60	61.60	61.60	61.60
	M.	62.70	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	69.55	69.30	69.25	69.15	69.15	69.15
	M.	70.55	70.30	70.25	70.15	70.15	70.15
Madrid	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	50.20	50.—	50.—	50.—	50.—	49.90
	M.	51.20	51.—	51.—	51.—	51.—	50.90

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajatele ja ärisõpradele soovivad firmad:

Eesti Kummitööstuse O.-Ü.

PÕHJALA

Tallinn, Pikk tän. 33

Tel. 443-12

Kinnitus-aktsia-selts

„EESTI UNION“

S. Karja 18

Tel. 445-10

K.-m.

„TEMPO“

Tapeedid ja kirjutustarbed

V. Virtsu 5

Tel. 471-13

Riidetööstus

U.-ü. „KUDUR“

Veerenni 29

Tel. 467-59

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajale ja ärisõpradele soovivad firmad.

P. K. „ESTONIA“ TALLINNAS,
KESKMEIEREI

Jakobsoni 14

Tel. 305-18

KAUBANDUSKONTOR

„V A S A“
om. Hellmuth Hoehne

Tallinn

Vene 8

Tel. 457-26

AKTSIASELTS

RUMBERG, TUBERG JA K_o

S. Kloostri 22/18

Tel. 438-43

TALLINNA AAMIVABRIK

PENT

LUHA 38

TEL. 456-06

Õnnerikast uuf aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p><i>Piimasaaduste eriäri,</i> Jakob Imhof</p> <p><i>D. Posti 7</i> <i>Tel. 445-37</i></p>	<p><i>Hotell</i> «Bristol»</p> <p><i>Rataskaevu 7</i> <i>Tel. 426-33</i></p>
<p><i>Vildi-, harja- ja pintslitöööstus</i> Ed. Tõnisson</p> <p><i>Kuninga 9</i> <i>Tel. 445-66</i></p>	<p><i>Raud- ja terasasjade- kauplus</i> M. Männil ja Ko</p> <p><i>Pikk 13</i> <i>Tel. 431-49</i></p>
<p><i>Kompveki- ja šokolaadivabrik</i> R. Klausson</p> <p><i>Jaflu 5</i> <i>Tel. 441-15</i></p>	<p><i>Riidevärvid</i> «Matsina»</p> <p><i>S. Tartu 3</i> <i>Tel. 305-31</i></p>
<p><i>Kodumaa vabrikute riidekauplus</i> Herman Rõivas</p> <p><i>Estonia pst. 11</i> <i>Tel. 304-80</i></p>	<p><i>Kullasepaäri</i> Richard Lange</p> <p><i>Vanaturukael 5</i> <i>Tel. 436-20</i></p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajatele ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p>Speditsioon</p> <p>A-s. Grünberg & K^o</p> <p>Valli 10-43 Tel. 445-16</p>	<p>Speditsioon</p> <p>Fr. Strauss & K^o</p> <p>Valli 10—43 Tel. 445-27</p>
<p>Kohvik ja kondiitriäri</p> <p>H. Feischner</p> <p>Harju 45 Tel. 445-00</p>	<p>K-M.</p> <p>Rud. Niibo</p> <p>Valli 4 Tel. 450-66</p>
<p>Leivatööstus</p> <p>J. Grünberg</p> <p>S. Pärnu 11 Tel. 459-01</p>	<p>Valmisriieteäri</p> <p>Peeter Põder</p> <p>Kullasepa 16. Tel. 429-31</p>
<p>Antiikasjade- ja mööbli- kauplus</p> <p>A. Pastarus</p> <p>V. Posti 7 Tel. 445-56</p>	<p>Vorstitööstus</p> <p>A. Einas</p> <p>Kollane 7 Tel. 303-29</p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajale ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p>Põllutööriistade- ja masinateladu K/m. Anton Vilberg</p> <p>Paldiski m. 5 Tel. 452-51 ja 452-52</p>	<p>KEILA VILLAKETRAMISE JA KUDUMISE TÖÖSTUS</p> <p>Soo t. 27 Tel. 461-01</p>
<p>Th. Büttner'i kudumistööstus</p> <p>Luha 40 Tel. 448-10 Ladu: Estonia all 10 Tel. 462-34</p>	<p>Joh. Krahe teras-, rauakaubad ja ehitustarbed</p> <p>Narva m. 4 Tel. 308-93</p>
<p>Firma Adolf Klaff</p> <p>Harju 20 Tel. 436-51</p>	<p>Lakivabrik „Fortuna“</p> <p>Maakri 26 Tel. 311-04</p>
<p>Einpauli piimaäri</p> <p>Reimani 9 Tel. 308-64</p>	<p>Ehituskontor Reinhold Treubeck</p> <p>Kaupmehe 19 (oma majas) Tel. 460-44</p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p>Rätsepaäri</p> <p>Julius Kull</p> <p>S. Karja 6-3 Tel. 468-37</p>	<p>Riidekauplus</p> <p>Julius Rosing</p> <p>S. Karja 11 Tel. 445-84</p>
<p>Elektriäri</p> <p>o/ü. Tilga ja Ko</p> <p>Harju 23 Tel. 467-98</p>	<p>Keemiatööstus</p> <p>G. Schvarz ja Ko</p> <p>Telliskivi 59 Tel. 440-00</p>
<p>Kondiitriäri</p> <p>H. Laas</p> <p>V. Posti 7 Tel. 446-57</p>	<p>Koloniaal-, veini- ja tubakakauplus</p> <p>A. Eek</p> <p>S. Tartu 19 Tel. 304-94</p>
<p>Piltpostkaartide ladu</p> <p>V. Ots</p> <p>Harju 44 Tel. 445-65</p>	<p>Lihaärid</p> <p>Vennad Laks</p> <p>Turukaubamajas Vana-Kalamaja nr. 7, tel. 461-31 nr. 7, tel. 440-68 „ 17, „ 455-82 „ 30.</p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajale ja ärisõpradele soovivad firmad:

A. Tõnisson & K_o.

Rüütli 28/30

Tel. 452-60, 430-25 ja 474-48

Ühisus «Estonia Eksportapamad»

S. Tartu 101

Tel. 309-53, 305-51,
309-55, 305-82.

Pudu-, moe- ja manufaktuurkauba suurladu

E. Lerenmann

S. Karja 10

TALLINN,

Tel. 446-43

Naha-, jalanõude- ja hobuse-
nistadekauplus

N. Bõstrov

Veneurõ 1.

Tel 313-13

K. A. Rütman & K_o.

Jaani 9

Tel. 466-72

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

A.-S.

Vennad KIMBERG

Tallinnas

Zenith Radio Corporation

Chicago.

Esindaja K. LOIK

S. Karja 19—2

Telef. 446-81
469-11

PUDUKAUBA-LADU

F. BRASCHINSKY JA POJAD

V. Karja 12

Tel. 436-90

KONDIITRI- JA PAGARIÄRI

Joh. TOOM

Pikk tän. 1.

Tel. 429-73.

Osak. Nunne 7

Tallinnas